NURHAK'TAN KIZILDERE'YE

12 MART 2. Bölüm EYLEMCİLERİ ANLATIYOR

12 Mart öncesi gençlik mücadelesi ve saptırma çabaları

Küçük bir grup nasıl kurulur?

8. Sayfada

Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

PAZARTESİ 21 NİSAN 1980 10 LİRA

muzaffer buyrukçu AYDINLIK SANAT SAYFASINDA

Öykücülüğümüzün vazgeçilmez adlarından Muzaffer Buyrukçu edebiyat çevrelerini konu alan "günlük"leriyle

YARINDAN İTİBAREN SANAT SAYFASINDA

İstiklal Mahkemesi kurulması bile istendi

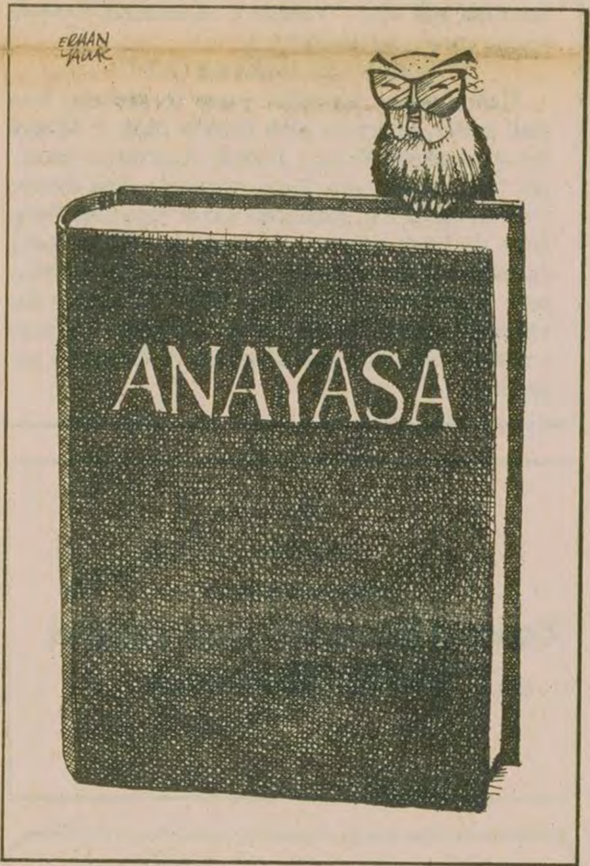
Bayar ve eski Demokratlar çevresinin hazırladığı toplantıda 27 Mayıs Anayasası suçlandı özgürlüklerin kısıtlanması savunuldu

- Prof. Karayalçın, "İşçinin devlet sermayesini sömürdüğünü" iddia etti
- Prof. Gökay, "Millete güvenin" diyerek toplantıdaki havayı eleştirdi

Bayar, 27 Mayıs'tan intikam almak için düzenlenen 9 saatlik toplantıyı yerinden kalkmadan izledi. (Fotoğraf: Salim Aracı)

1961 Anayasasına saldırı!

HABER MERKEZİ

BİR süre önce Adalet Partisi ve bazı işveren çevreleri tarafından Anayasayı ve seçim sistemini değiştirmek amacıyla başlatılan kamuoyu yaratma çabaları, Tercüman gazetesi tarafından Tarabya Otelinde düzenlenen "Siyasi rejimin işler hale getirilmesi, Anayasa ve seçim sistemimiz" semineri ile yeni boyutlara ulaştı. Bu seminerde Celal Bayar'ın bulunması, AP içindeki eski Demokratlar çevresinin aktif rol alması özellikle dikkat çekti. Seminerde Anayasayı ve seçim sistemini değiştirmekten ve halkın özgürlüklerini kısıtlamaktan yana olan bir kısım işveren çevreleri ve profesörlerle 12 Mart rejiminde rol almış bir kısım şahsiyet de bulundular ve konuşmalar yaptılar.

Seminerde Profesör Orhan Aldıkaçtı ve Profesör Yaşar Karayalçın birer tebliğ okudular. Daha sonra CGP Genel Başkanı Turhan Feyzioğlu ve Profesör Aydın Yalçın görüşlerini açıkladılar. Profesör Turan Güneş ise konuşmacı olarak çağrıldığı toplantıya katılamayacağını belirten bir telgraf yolladı. Daha sonra dinleyicilere beşer dakikalık konuşma hakkı verildi. Feridun Ergin, Adnan Başer Kafaoğlu, Mukbil Özyörük, Ahmet Hamdi Sancar, Sebati Ataman, Aslan Başer Kafaoğlu, Celal Yardımcı, Fahrettin Kerim Gökay, Fethi Çelikbaş, İsmet Giritli, Cihat Baban, Orhan Kabibay, Faruk Güventürk ve Oral Çalışlar söz alarak görüşlerini belirttiler. Başbakan Süleyman Demirel, Cumhurbaşkanı Vekili İhsan Sabri Çağlayangil, TBMM Başkanı Cahit Karakaş, MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş seminere mesajlar yolladılar.

Söz alanların büyük çoğunluğu Anayasanın değiştirilmesi yönünde konuşmalar yaptılar. Seminer boyunca 27 Mayıs hareketi karalandı, 1961 Anayasasına saldırıldı. Bugünkü seçim sisteminin kaldırılarak tek bir partinin hakimiyetini sağlayacak çoğunluk sisteminin getirilmesi savunuldu. Parlamentonun rolünü bir süs haline getirecek tedbirler önerildi. Bağımsız hakim ilkesi ve Anayasa Mahkemesinin hükümeti denetlemesi e-

(Devamı Sa. 6 Sü.5)

Seminerde neler konuşuldu?

1961 Anayasası

ÖZELLİKLE eski Demokratlar çevresi Anayasanın değiştirilmesi ve 1924 Anayasasına dönülmesi konusunda son derece ısrarlı göründüler. Demokrat Parti döneminin ünlü Tahkikat Komisyonu Başkanı Ahmet Hamdi Sancar ön sırada oturan Celal Bayar'a bakarak "Sayın dinleyiciler, sayın Cumhurbaşkanı" diye konuşmaya başlayınca salonda "Cumhurbaşkanı seçildi mi?" türünden fısıltılar dolaştı. Ahmet Hamdi Sancar konuşmasında "1961 Anayasası halk iradesinden korkmaktır" dedi. Böylece 1961 Anayasasının halkın iradesini çiğneyerek bir diktatörlük kuranlara karşı yapıldığını gözlerden kaçırmaya çalıştı. İşin tuhafı 1961 Anayasasını kaldırma taraftarları bugün yeniden halkın iradesini ortadan kaldırma ve parlamentoyu da bir kenara iten tedbirlerin peşinde olanlardı.

* * *

ARALARINDA sözleşerek seminere geldikleri anlaşılan eski Demokratlar ve Anayasayı değiştirme taraftarları ardarda söz alarak Anayasanın değiştirilmesi yönünde bir hava yaratmaya çalıştılar. Hayatları boyunca hiç bir değişiklikten yana olmamış bu insanlar bu sefer "değişiklikten" yanaydılar. Bir ara söz alan Faruk Güventürk nerede olduğunu ve nerede konuştuğunu unutarak "Burada millet Anayasanın değiştirilmesine karar vermiştir. Bu karar bütün ülkeye açıklanmalıdır" dedi. Sanki orada milletin temsilcileri vardı. Faruk Güventürk kendisini ve aynı düşüncedeki arkadaşlarını, herhalde millet olarak görüyordu.

* * *

(Devamı Sa. 6 Sü.5)

MENDERES DÖNEMİNİN ÜNLÜ TAHKİKAT KOMİSYONU BAŞKANI: 27 Mayıs 1960 hareketine yol açan önemli olaylardan birisi de Meclis içinde kurulan Tahkikat Komisyonu idi. Bu komisyon, Meclis üyelerini yargılamaya kadar varan yetkilerle donatıldı. Tahkikat Komisyonu Meclisin üstünlüğüne gölge düşüren ve Anayasayı ihlal eden bir uygulamaydı. Tarabya Otelindeki toplantıda bu ünlü komisyonun ünlü Başkanı Ahmet Hamdi Sancar da bir konuşma yaptı. Anayasadan intikam alınmasını ve milletvekili seçimlerinde çoğunluk sistemine geçilmesini önerdi.

TRANSTÜRK HOLDİNG'DEN EMEKLİ GENERAL FARUK GÜVENTÜRK: Tarabya Otelinde en ilginç konuşmalardan birini de emekli general Faruk Güventürk yaptı. Güventürk konuşmasında şunları söyledi: "Artık milletin iradesi bu toplantıyla belli olmuştur. Anayasa değişmelidir. Kararlarımızı bir deklarasyonla efkar-ı umumiyeye açıklayalım."

Güventürk'ün konuşması sırasında bazı dinleyiciler birbirlerine 'Millet iradesi de nereden çıktı, burada milletin temsilcileri olarak toplanmışız da haberimiz yokmuş'' diyorlardı.

TV'yi gözlerken

Anayasaya saldırı reklamı

CUMARTESİ akşamı televizyonun başına oturup da 20.30 haber bültenini dinlemeye başladığımızda şaşırıp kaldık. Üçüncü haber olarak verilen bir seminer haberi tam 15 dakika sürdü. Tercüman gazetesinin hazır-

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

BAŞYAZI

Bilecik'e anarşi nasıl giriyor?

Doğu Perinçek

Bilecik, demokrasi bilincinin güçlü olduğu, halk içinde özgür tartışma ve hoşgörü havasının estiği şehirlerimizden biri. Ülkemizde yayılan zorbalık ve terör yakın zamana kadar Bilecik'e girememiş. Ne yazık ki, barış ve huzur günleri .Bilecik halkı için de geçmişte kalan bir özlem olmak üzere. MHP'li komandolar, Demirel hükümetinin kanatları altında bu huzur beldesine de zorbalığı getiriyorlar.

Demirel hükümetinin partizanlığı, birçok yurttaşımızı işinden gücünden etmekle kalmıyor, aynı zamanda Bilecik'e anarşiyi de taşıyor, AP'liler dahil bütün Bilecik halkının huzurunu tehdit ediyor.

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

25 YILA MAHKUMDU—Komando Nuh Semiz, taammüden adam öldürmek suçundan İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesince 25 yıl ağır hapse mahkum edilmişti. Semiz, Saatçioğlu'nu öldürmenin yanısıra, İTÜ'deki pek çok komando saldırısını yönetmişti.

Devrimci öğrenci Saatçioğlu'nu katletmişti

25 yıla mahkum katil komando cezaevinden kaçtı

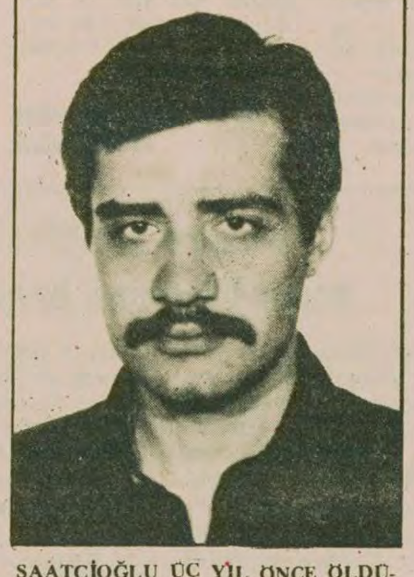
HABER MERKEZİ

DEVRİMCİ Tamer Saatçioğlu'nu öldürmek suçundan 25 yıl hapis cezasına mahkum olan katil komando Nuh Semiz, İzmit Cezaevinden kaçtı.

Komando Nuh Semiz, 18 Şubat 1977 günü Aksaray Yusufpaşa otobüs durağında Aksaray Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulu öğrencisi devrimci Tamer Saatçiolu'na tabancayla üç el ateş ederek ağır yaralamış ve Saatçioğlu kaldırıldığı Tıp Fakültesi Hastanesinde kurtarılamayarak 30 Nisan 1977 günü hayatını kaybetmişti.

Nuh Semiz kasten adam öldürmek ve ruhsatsız tabanca taşımak suçundan İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesince 30 Nisan 1979 tarihinde 25 yıl hapis cezasına çarptırılmış ve bu cezası Yargıtayca da onaylanmıştı.

Semiz, İstanbul Teknik Üniversitesine bağlı Maçka Mimarlık ve Mühendislik Fakültesi, Maden Fakültesi öğrencilerine karşı girişilen ve buraları denetim altına almayı amaçlayan komando saldırılarında birçok olayda silah kullanmış, bazı öğrencilerin yaralanmasında, hatta bazı cinayetlerde önemli bir rol oynamıştı.

SAATÇİOĞLU ÜÇ YIL ÖNCE ÖLDÜRÜLMÜŞTÜ—Komando Nuh Semiz tarafından 1977 yılında katledilen Tamer Saatçioğlu, gerek üniversite gençliği içinde, gerekse yer aldığı pek çok kitle mücadelesinde doğru ve kararlı tutumuyla kendini gösteren devrimci bir gençti.

Hükümet Çubuk Lisesine MHP'lileri dolduruyor

AP'li Müdür sürüldü, yerine MHP'li getirildi

- Eski ÜGD Başkanı liseye katip oldu
- Doç. Orhan Yavuz'un öldürülmesine adı karışan Emin Yılmaz liseye tarih öğretmeni oldu.
- Gelişmeler karşısında dört müdür yardımcısı görevden istifa etti.

ANKARA (ÖZEL)

ÇUBUK Lisesinde uzun zamandır Müdür olan ve AP'ye yakın olarak tanınan Ziya Gönül, görevinden alınarak Bolu'ya sürüldü.

Ziya Gönül'ün yerine MHP'li Ahmet Gökçe Müdür olarak atandı. Ahmet Gökçe İkinci MC döneminde Çubuk Lisesinde öğretmenlik yaparken CHP hükümetinin kurulmasından sonra hakkındaki bir soruşturma sonucunda görevinden alınmıştı. Bu soruşturma nedeniyle liseye öğretmen olarak gelmesi mümkün olmayan Ahmet Gökçe.AP hükümetinin kurulmasından sonra Müdür tayin edildi.

(Devamı Sa. 6 Sü.3)

Seçmen kütükleri askıya çıktı

- Kütükte ismi yer almayan seçmen yurttaşların itiraz ederek kayıtlarını yaptırmaları gerekiyor.

HABER MERKEZİ

ÇEŞİTLİ nedenlerle yazılamamış seçmenlerin durumlarını öğrenebilmeleri ve itirazlarını yapabilmeleri amacıyla her yıl belirli bir süre içinde ilan edilen seçmen kütükleri bugün askıya çıkıyor.

29 Temmuz 1979 günü yapılan seçmen sayımında yazılamayan yurttaşlar kütükleri inceleyerek itirazlarını yapabi-

(Devamı Sa. 6 Sü.4)

Hasan Fehmi Güneş: "Bir aşiret Apocuları tutarken, başka bir aşiret karşı gruplardan yararlanıyor"

ANKARA (ÖZEL)

İÇİŞLERİ eski Bakanı Hasan Fehmi Güneş, feodal ilişkilerin hakim olduğu Doğu bölgesinde bir aşiretin Apocuları tutarak onlardan yararlandığını, bir başka aşiretin de karşı grubu tuttuğunu söyledi

(Devamı Sa. 6 Sü.4)

içten geldiği gibi

NİMET ARZIK

Ekrem Dikmen'i kutlarım

Bir zamanlar AP'liydi. Şimdi gene galiba yuvaya dönüyor. O tarafını hiç kınamıyorum. Bakanlık reddetmez adamdı.

DP öz özünü feshetmek üzere. Teşkilat karar verecek.

Vermese ne yazar? Doğal olarak fesholuyor.

Kuruluş yıllarını hatırlıyorum. Kurucular arslanlar gibi kükrüyorlardı:

–Fazilet mücadelesi veriyoruz.

Sadık eşleri de, koçyiğitlerini yankı yankı karşılık veriyorlardı:

–Fazilet mücadelesi veriyorlar.

Arkasından, demode şapkalar gibi kafalar sallıyorlardı.

Evin büyük adamı ancak erdem savaşı verebilirdi.

Onların dilinde, fazilet mücadelesi.

Sonradan, fazilet mi felakete uğradı, savaşı mı sürdüremediler, tıpış tıpış birer ikişer, yuvaya dönüş başladı.

Yuva yerinde duruyordu. Yuva, insan kumaşının kaç arşın olduğunu biliyordu. Yuva, genişti. Yuva, umursamazdı.

Sonra sinirsel gitgeller yuvayı pek ırgalamıyordu.

Gerçekten DP'lilerin AP'ye dönüşlerini doğal buluyorum.

Küsüşme partisiydi. Küsüşmenin sonunda barışma olur çoğunlukla.

Ve Ekrem Dikmen'e rastladım. Kıristal Lokantasının girişinde. Yanında despotik Mehmet Turgut vardı.

–Büyük dostun değil mi?

–Evet ama huyu suyunu söylüyorum. O da şimdi yol değiştirdi. Yıllarca tefekkürden sonra petrol araştırıcısı oldu. Tefekkür insana ne getirir? Bol bol gerginlik, bol bol üzüntü.

Ekrem Dikmen'i durdurdum. Yuvaya dönüşten başka bir de yönetim kurulu üyeliği kabul etmişti. Yıllar önce bakanlık reddetmişti, yukarıda söylediğim gibi. Zaman insanı törpülüyor.

–Efendim, hayat zor.

–Biliyoruz, çünkü o zor hayatı yaşıyoruz. O yönetim kulluklarını kurul demiyorum bile bile kulluk diyorum, kabul etmesini yadırgadım. Başkası için yadırgamam. Ekrem Dikmen'in gözü hâlâ ışıklı bakar, hâlâ bir masum tarafı vardır. Dürüstlükleri vardır.

Yeni üyeliğini dudaklarımın ucuyla kutladım. Bakışına mahçubiyet gölgesi düştü. Ses etmedim.

Mehmet Turgut atıldı:

–Olur bazen.

Lokantanın girişinde tartışmak istemedim. Sen dur aziz kardeşim. Bir halk deyimi vardır olduğu gibi söyleyebilmek isterdim ama ters eğitimim beni kısıtlıyor:

Karga kemik yutmadan önce..... bir yerini ölçermiş.

Neresini mi?

Kargaya sorun.

Şimdiye kadar böyle çat kapı çıkmalarda, çat kapı dönmelerde döndüğünüz yuvanın hiç bir şey yitirdiği yok. Yuva kıskıs gülüyordur. Ve hepinizi yerle bir ediyordur.

–Söylediğin saçmalığa bak: Yuva hiç kıskıs güler mi?

Güler. O, o biçim yuvadır.

Leblebi gibi

Güneyden döndüğüm için, birkaç gün, güneyci yazılar yazacağım elbette.

Gene Türkbükü köyünden söz edeceğim.

Evleri, leblebi gibi satın alıyorlardı, bazen eşe dosta armağan etmek için, yas günlerinde. İstanbul'un kazıkçılarıydı bunlar!

Böyle senyöriyal kaprisleri de vardır. Adam, hem apartman yapıp, apartman satıyordu, hem de halı tüccarıydı. Şeytana uymuş, dört köy evi almıştı Türkbükü'nden. Biri kız kardeşine, biri bir arkadaşa, biri kendisine, biri de, evi "bedava verseler kabul etmeyecek" bir paysaj mimarına. Zaten paysaj mimarı, onun "doğaya dönüşünü" sarsmıştı!

Onartıyordu dördünü de, parası boldu.

Yabancı bir ekip getirtmişti onartmak için.

Ekip elleri kolları bağlı oturuyordu. Oturmadığı zaman da kahveye iniyordu, çaresiz. Köylüler, ekibe de, adama da, "ince" güçlükler çıkarıyorlardı. Onarım, birtürlü ilerlemiyordu.

Gah, kum taşıyan develer yok oluyordu ortadan. O yüksekliğe de, başka araç çıkmazdı. Gah tenekeleri birden gezmeğe gidiyordu... İnsan aklı ne icadedebilirse, icadediliyordu, engellemek için.

–Ben köylüleri iyi tanırdım, diye dert yanıyordu, dağa taşa.

Burada, kışın birkaç gün geçirmek için bu evleri aldım.

Hanım gelmez bile. Büyükada'da villamız var.

On iki apartman yaptırdım, bu kadar üzülmedim...

–Aziz kardeşim, o apartmanlardan kat alanlar, sonradan üzülmüşlerdir. (Bunu ona söylemedim!)

–Ah ah, ben köylüleri iyi sanıyordum. Başlangıçta, etrafımı sardılar ve yardımcı oldular. Sonra...

–Başlangıçta, seni ne menem canavar diye merak etmişlerdir. O merak giderilince, ortada, çıkar ilişkileriniz kalmıştır. Eeeeh, senin başkalarına attığın kazığın milyonda birini, neden sana atmasınlar?.. Köylüler kötüymüş...

Kötü olmak imtiyazını bir kendinde mi buluyorsun?

O insanlara, şimdiye kadar, sevgi mi verdin? Yakınlık mı gösterdin? Vatandaş haklarını mı el üstünde tuttun!....

Kaç kazık yersen, yüreğimde benim, o kadar gül açar!...

Gelin Türkbükülüler, kazıkları beraber sivriltelim!

HATAY

OKUL İDARESİ SUÇLU VE SUÇSUZU AYNI KEFEYE KOYUYOR

İkinci ders yarıyılının başlamasından bu yana okulumuzda huzursuzluk durmamıştır. Her geçen gün huzursuzluk artmaktadır.

Öğrenciler içindeki birliği bozan ve huzursuzluğu yaratanlar kendilerine sosyalist diyen Rus uşağı İGD'lilerdir. Bunlar okulu kapatmak için öğrencilere sataşıyorlar, saldırıyorlar. Bu saldırılarını öğrencilerle bırakmıyorlar aynı zamanda da öğretmenlere de saldırmaktadırlar. Öğretmenlere saldırırlarken, suratlarına maske takıyorlardı. Bir gün sınıfta oturmuş bekliyorduk. Bir grup İGD'li sınıfa girerek beni dışarıya çıkarmak istediler, ben direndim. O zaman birbirlerine "İçeride saldırın" dediler. Ancak ben ellerinden kurtularak idareye sığındım. Benden sonra bir arkadaşa daha saldırmışlar. Saldırı sırasında bıçak, sopa kullanmışlar ve arkadaşı ağır bir şekilde yaralamışlardı.

Bu olaydan sonra dilekçemizi yazarak idareye bu öğrencilerden şikayetçi olduğumuzu bildirdik. İdarenin şikayetimize karşı tutumu şu oldu. İdare saldırganlara 3 günlük uzaklaştırma verirken, saldırıya uğrayan bizlere de bir gün uzaklaştırma verdi. İdarenin tutumu suçlu ve suçsuzu aynı kefeye koymaktı. Üstelik bu saldırganlar hakkında öğrenciler her yıl 5-6 defa şikayette bulunmaktadırlar. Hatta bu adamlar bütün öğrenci ve öğretmenlerin önünde biz bu saldırıları yaparken okuldan uzaklaştırılmayı göze alıyoruz diyorlar. Buna rağmen idare okulu kapatmak için ellerinden geleni yapmaya çalışan bunlar hakkında bir şey yapmamaktadırlar. İdarenin bu tutumu saldırganlara cesaret vermektedir.

Biz okul idaresinin saldırgan İGD'liler ve saldırıya uğrayan öğrencileri aynı kefeye koymamasını istiyoruz.

Samandağ Lisesinden
Nural Saatçı

MERSİN

Komandolar Silifke'de halkın huzurunu bozuyorlar

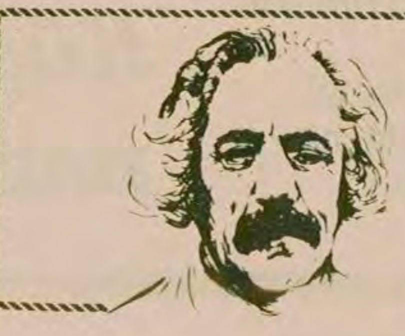
Emniyet yetkililerinden cesaret alan Türkeş'in komandoları Silifke'de halkın huzurunu bozuyor. Silifke'de kurtarılmış bölge ilan ettikleri İş Bankası ve postane çevresinde kendilerinden olmayan, kendi fikirlerini savunmayan halktan kişilere ve devrimcilere saldırmaktadırlar. Bunun yanı sıra okullarda huzursuzluk yaratıyorlar.

Bunun örneği Silifke Lisesi ve Atatürk Ortaokulunda okuyan kendi fikirlerinden olmayan öğrencileri dövmek için MHP ve ÜGD'den çıkan komandolar emellerini gerçekleştiremeyince Gazi Mahallesinde terör estirmeye çalışmışlardır. Fakat halkı karşılarında görünce caddelerde sağa sola taş atarak kendilerinin kurtarılmış bölge ilan ettikleri yerde bulunan MHP ve ÜGD'ye kaçmışlardır.

Aynı zamanda Silifke Lisesinde de öğrencilerin huzurunu bozmak için koridorlarda grup halinde gezen komandolar havayı gerginleştirmekte öğrencileri tedirgin etmektedirler. Öğrencileri birbirine düşürmeye ve okulun huzurunu bozmaya çalışmaktadırlar.

Onların okullarda huzursuzluk yaratmalarına izin vermeyeceğiz. Okullar kavga alanları değildir. Okullar kardeşlik, eğitim ve öğretim alanlarıdır.

Silifke DLB'li öğrencileri

PAZARTESİ DENEMELERİ

İsmet Zeki EYUBOĞLU

BİR NESNENİN KİRALANMASI OLAĞANDIR, ÖNEMLİ DEĞİLDİR. ANCAK BAŞLARIN, YÜREKLERİN KİRALANMASI UTANÇ VERİCİDİR, YIKICIDIR BİR TOPLUMDA.

KİRA

ÇAĞIMIZDA ÇOK İLERİ BİR UYGARLIK DÜZEYİNDE OLDUKLARI BİLİNEN ULUSLARIN, ÖZELLİKLE "BÜYÜKLER"İN, GERİ KALMIŞ TOPLUMLARI SÖMÜRMEDE YARIŞTIKLARINI GÖRÜYORUZ. BU YARIŞMADA EN ÇOK YARARLANILAN KİMSELER DE, SÖMÜRGENLERCE "KİRALANANLAR"DIR DÜPEDÜZ.

ARAPÇA bir sözcüktür "kira". Bir nesnenin kullanılması karşılığı ödenene denir. Bugüne değin düşünmemiştim bu sözcük üzerinde. Yirmi beş yıldır oturduğum evden çıkmak gerekince, başka bir ev arama durumunda kalınca ister istemez bu sözcüğü doladım dilime. Evimden çıkacağım. "Ev sahibinin bir evi kiracının bin evi var" demiş eskiler. Oysa, günümüzde kiracının ev şöyle dursun en küçük bir sığınağı bile olamaz nerdeyse. Benden istenen kira ile yirmi beş yıl önce, İstanbul'un bucaklarından birinde bir ev alabilirdim kolayca. Ev bulabilecek miyim, bilemem şimdilik "kira"yı düşüneyim biraz.

İnsan, yaşadığı yeryüzünde, sürekli değildir, konar göçerdir bir bakıma. Başarılı, topluma yararlı iş görenlerin adı kalır uzun süre. Onlar için, ün olarak gelip geçicilik, konar göçerlik sözkonusu değildir. Kişiyi toplumda sürekli kılan, bir yerde oturduğu yıllar değil, yaptığı işler, sağladığı başarılardır. Öyleyse başaran "kiracı" değildir yeryüzünde, bir süre kaldığı toplumda. Kişiyi kiracılıktan, süresizlikten, konar göçerlikten kurtaran yaratıcı gücüdür besbelli. Uygarlık tarihi bunu gösteriyor açıkça. Oysa ulusların başarıları, yaşamları sözkonusu olunca birdenbire değişiyor durum, başka olanaklar, başka sorunlar çıkıyor karşımıza. Başarısız, beceriksiz uluslar yaratıcı ulusların, uygarlık alanında, daha ileri durumda olanların kiracılarıdır boyuna. Uygarlık bakımından sağlanan yeri değiştirme olanağı yoktur, ulusların vurucu güçleri yetmiyor buna. Vurucu güçler genellikle gelişmemiş toplumlara karşı kullanılan, uygarlık verilerinden aşırı oranda yararlanmalarına karşılık, uygarlıkla bağdaşmayan kuruluşlardır. İnsan sevgisine dayanan büyük uygarlıklar bütün vurucu güçlere karşıdır. Bunu bir korunma olanağı diye yorumlama, duruma göre değil, doğal sayılsa bile uygarlık adına acıdır. İnsanlarını yeterince mutlu kılamayan bir ulusun ağır giderlerini gerektiren koruyucu güçler besleme sorunuyla karşı karşıya getirenler ne denli uygar sanılsalar bile değildirler.

Konuya bir de başka açıdan bakalım. Çağımızda çok ileri bir uygarlık düzeyinde oldukları bilinen ulusların, özellikle "büyükler"in, geri kalmış toplumları sömürmede yarıştıklarını görüyoruz. Bu yarışmada en çok yararlanılan kimseler de, sömürgenlerce "kiralananlar"dır düpedüz. Bir ulus, sömürmek istediği topluma, önce, "kiralık kimseler"le giriyor, belli odaklara yerleşiyor sinsice. İlkin sever görünüyor, sonra kanlı azı dişlerini, kesici dişlerini batırıyor toplumun gövdesine. Bunu yaparken de değişik olanaklardan yararlanıyor. Sömürmek istediği toplumun atardamarlarını, duygularını, eğilimlerini, inançlarını iyice öğreniyor önce. Sonra bunlardan yararlanmayı sağlayacak kişileri "kiralıyor", sürüyor toplumun içine. İslam ülkelerinde böyle yapılmış genellikle. Birinci Dünya Savaşı öncesinde İngiltere, Fransa, Amerika, daha sonra Almanya böyle yapmışlardı. İslam dininin, uluslarının koruyucusu kılığına bürünen İngiltere, Amerika bu "kiralanmış uzmanlarla" Müslümanları birbirlerine kırdırdılar, böldüler, daha sonra kolayca yutuverdiler. Türkleri çok sevdiğini söyleyen Almanya önce Birinci Dünya Savaşına soktu Türkleri, sonra bölük pörçük oldu koca imparatorluk. İkinci Dünya Savaşında Hitler de böyle bir oyun oynadı bize. Amerika ile işbirliği yapmış gibi, önce, "Büyük Türkiye" düşünü besledi, sonra "Turancılık" ülküsünü geliştirdi. Almanya'da çıkan "Dergi" adlı yayın aracı üstlenmişti bu uyduruk, tutarsız ülkünün yayılmasını. Şu ünlü "Üst insan" kavramı böyle doğdu, böyle büyüledi kimimizi yıllarca. Bunun başka türlüsünü, ortaçağda İslamlar yaptı Türklere. Kuteybe yüzbin Türk kesmişti Asya'da. Daha sonra Osmanlılar "Alevi" denen yurttaşlara uyguladılar bu işlemi. Yavuz Selim'in, IV. Murat'ın kestiği kimselerin çoğu "Alevi" denen kimselerdi.

Bütün bu üzücü olayların arkasında "kiralık" kimseler vardı. Tarihten öğreniyoruz bunu. Bir nesnenin kiralanması olağandır, önemli değildir. Ancak başların, yüreklerin kiralanması utanç vericidir, yıkıcıdır bir toplumda. Peki kimlerdir böyle kolayca kiralananlar diyeceksiniz? Kişiliği, uygarlıkla ilişki kurmaya elverişli olmayanlar, bir de büyüklüğü başkalarına kullukta görenler. Kişiyi kulluğa iten yaratıcı güç eksikliğidir, kişilik bilincinden yoksunluktur. İşte "kira" denen kandırıcı, aldatıcı boya kişiyi böyle değiştirir. Önce kendi benliğinin anlamını, sonra varlığını kavrama yeteneğini ortadan kaldırır. Bunları yaptıktan sonra iş kolaylaşır artık. Ortada ısıtılmış balmumu gibi istenen biçime sokulabilecek bir nesne kalır. Sömürücünün, kiralayıcının aradığı da budur. Hani kimi kiracılar vardır, kiraladığı evle övünür durur, içini dayar döşer, tanıdıklarını çağırır, yemek yedirir, içki içirir, ağırlar. İnsan yüreğinin, başının kiralanması da buna benzer. Kiralanan başı omuzlarının üstünde taşıyan bilinçsiz kimse de, başının kirasını ödediği kimsenin büyüklüğüyle, onunla kurduğu ilişkiyle övünür, böbürlenir. Yurdumuzda, son yıllarda görülen, şu ünlü "Büyük Türkiye" kurucusu geçinenler de böyledir. Ya Hitler'in izinden gitmekle ya da Amerika'nın "adamı" olmakla kıvanırlar.

Nereye götürür bizi bu tutum onu kestiren pek azdır toplumumuzda bugün. Düşünce, ülkü bir ucuzlamaya görsün yerden ot biter gibi "büyükler" çıkıverir ortalığa. Uygarlık eskiyi sürümekle, başkalarının izlerini koklaya koklaya yürümekle bağlantılı sayılır. Kimileri de çıkar, uygarlıkları ev değiştirirken taşınan öteberi gibi anlayıp anlatmaya çalışırlar. Özellikle gençlerde kokladıkları izlerin etkisiyle aşırı bir eylem atılganlığı, duvarlara yazılar yazarak büyüklenme alışkanlığı başlar. Bir bakın şu düşünce ayrılıklarından dolayı başkalarına yaşama yetkisi bile tanımayanlara, yollarda kuşkulandıkları kimselere kimlik belgesi sorarak dayak atan, kurşun sıkan "Büyük Türkiye" yardakçılarına kimlerin ardından gitmekle, izini koklamakla mutluluk duyduklarını anlarsınız.

Kiralanmak, bilinçsizce iz sürmek, boyuna başkalarına öykünmek, özenmek kişiyi başarıya değil yıkıma, kulluğa götürür. Yaratıcı başlar için iz sürmek değil, örnek edinmek, yöntem benimsemek önemlidir, yararlıdır. Batı uygarlığının kaynağında yatan geliştirici öz budur işte. Örnek, kişiye yaratmanın kapılarını açar, yöntem ise çalışma düzeni sağlar. Sürülen iz bir yönteme götürür ya da yöntemden kalkarsa ona diyecek yoktur. Bu, bilinçli, geliştirici bir eylemin başlangıcıdır. Oysa yöntemsiz, yalnız "büyüklük" karşısında duyulan aşırı şaşkınlıktan doğan iz sürme kişiyi varlığını biçimlendiren benlikten uzaklaştırır. Son yıllarda bizim gençlerimizin çoğunda görülen yürekler acısı durum böyledir. Kendi ülkesini batıran, bölünmesine yol açan, ulusunu yıkıma sürükleyen bir önderin izini sürme alışkanlığı bir erdem diye yorumlandı ülkemizde. Bu üzücü olayın özünde genç başların, birtakım aracılarla, öncülerle, önder geçinenlerle kiralanışı sırıtmaktadır.

Peki nereye varacak bunun sonu? Onun karşılığını bulmak için bilgin olmanın, bilge olmanın gereği yoktur artık. Olay, geleceğin niteliklerini bütün çıplaklığıyla ortaya koymuştur. Toplumumuz daha sarsıcı, daha yıkıcı bunalımların eşiğindedir. Bu alanda en güçlü en etkili eylem üretim-tüketim ilişkilerine dayalı sağlam, benliğimizin, ülkemizin koşullarına bağlı bir eğitim düzeninin kurulmasıdır. Böyle bir eğitim de üstyapı ürünlerinden esinlenen içi boş ülkücülüklere, anlamsız kavramlarla örülü eylemlere değil altyapı varlıklarına, deneyci bilim koşullarına dayanma gereğindedir. Bugün ülkemizde uygulanan eğitim toplum gerçeklerine uygun değildir, gerçek ötesidir. Yaşananla öğretim kurumlarında okutulanlar, öğretilenler arasında bir uyum, bir denge yoktur. Daha doğrusu bugünkü eğitim-öğretim düzenimiz yaratıcı değil ancak "kiralık baş" yetiştirecek niteliktedir. İşte sevgili okuyucu nerden kalktık nereye geldik. Bakalım ev buluncaya değin daha neler düşünüp yazacağım.

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

SİVAS

KOMANDOLAR DIŞARIDAN SİLAHLANIP OKULA GELİYORLAR

Okulumuzdaki huzursuzluğun nedeni geçen yıl yüksek disiplin kararıyla okuldan atılan ve Sivas il sınırları içinde okuyamayacak olan komandoların (bunlar 12 kişi) yeni idare tarafından okula alınmasıyla başladı.

Bunlar dışarıda ÜOD den, içeride ise desteği idareden almaktadırlar. Komandolar dışarıda silahlanıp okula geliyorlar. Okuldaki aramalar esnasında üzerlerinde bulunan suç aletleri okul idaresi tarafından saklanmaktadır.

Bunlar okulda istedikleri şekilde hareket etmekteler. Ders ortasında çıkıp yeni atanan idarecilerle okulda terör estirmek amacıyla toplantılar yapmaktadırlar.

7 Mart 1980 Cuma günü dışarıdan gelen komandolar okulda terör yaratmak amacıyla bildiri dağıtmaya başladılar. Bu arada bildiriyi almak istemeyen öğrencileri polisin gözü önünde dövdüler. Bu da yetmiyormuş gibi okulun içerisine girip kızlara ve öğretmenlere saldırdılar.

25 Mart 1980 Salı günü derse girerken, bir öğrenci gülüyordu. O anda komandonun birisi neden gülüyorsun, benim moralim bozuk dedi. O anda matematik hocası derse girince konu kapandı. Ders biter bitmez aynı mesele yine başladı. Komando, öğrenci arkadaşa saldırdı. Saldırı sonucu arkadaşın burnu kanadı. Biz araya girdik, bu arada bir komando daha atılıp bağırdı. Bunun bağırmasıyla birlikte koridorda tüm öğrenciler birbirlerine girdi. Bu arada saldırıya uğrayan öğrenci bana sen şahitimsin durumu idareye bildirmeye gidiyorum demesiyle birlikte polisler hemen bizleri yakalayarak idareye kendilerinden izin alınmadan gidilmeyeceğini söylediler. Bizi nademe odasına koydular. Daha birçok arkadaşı da yakalayarak getirdiler buraya. İfademiz alınmadan sürekli dövdüler. Sürekli "hangi örgüttensiniz" diye zorla bizleri örgüt üyesi olmaya zorluyorlar ve dövüyorlardı. 6 saat kadar bizi burada tuttular sonra bıraktılar.

Bir Öğrenci

SİVAS

Her türlü pisliğin içinde bulunduğu kuyudan su içiyoruz

Biz Gürün'e bağlı Karaören köylüleri olarak nasıl yaşadığımızı kısaca anlatmaya çalışacağız.

Seçim zamanında halktan, köylüden yana olanlar hani köy köy dolaşıp oy topladığınız zaman çeşme yapacağınızı söylemiştiniz. Neredesiniz?

Hayvan pisliği ile dolmuş, her türlü pisliği içerisinde taşıyarak çeşitli hastalıklara yol açan bir kör kuyudan su içiyoruz. Köyümüzde çeşme bulunmadığından su içebileceğimiz tek kör kuyu. Kışın ise kar suyunu eriterek su ihtiyacımızı giderdik. Misafirlerimize kar suyu ile yaptığımız çayı ikram ediyorduk. Kuyu, köye 3 kilometre uzaklıkta, hayvanı olan rahatlıkla suyunu taşıyabiliyor. Bir günümüz kuyudan su taşımakla geçiyor.

Bu yetmemiş gibi yıllardır kardeş gibi yaşayan köylülerimiz arasında bir nifak ekilmiştir. Bunu yapan da MHP'dir. Köyde Alevi-Sünni diye bölücülük tohumlarını ekmiştir.

Şunu söylemek istiyoruz. Artık oy peşinden koşanların vaatleri iflas etmiştir. Yalanlarınız ortaya çıktı.

Bir de Alevi-Sünni ayırımı yaparak bölücülük yapanların emellerinin boşa çıkacağını belirtiriz.

Saygılarımızla.

Karaören Köylüleri

Geçtiğimiz Hafta

Hükümetin MHP'yi kollama politikası sürüyor

AP hükümetinin işbaşına gelmesinden sonra devlet dairelerine doldurulan komandolar, yönetici kademelere getirilen MHP yanlıları faaliyetlerini sürdürürlerken, AP Çorum Milletvekili Aslan Topçubaşı'nın eşi Melek Topçubaşı'nın cezaevi kaçağı bir komandoya sahte kimlik sağladığı ortaya çıktı. Melek Topçubaşı'nın sahte kimlik sağladığı ve 8 yıla hükümlü iken Sivas Cezaevinden kaçan Mustafa Kaymaz'ın sahte kimlikle dolaşırken Çorum'da bir mobilyacıyı da öldürdüğü belirlendi.

Özellikle Milli Eğitim Bakanlığını ve Bakanlığa bağlı okulları MHP'ye terkeden AP hükümeti, eğitim alanlarını birer anarşi yuvası haline getiren komandoların faaliyetlerine göz yumuyor.

SIKIYÖNETİM UZATILDI

Milli Güvenlik Kurulunun tavsiyesi ve Bakanlar Kurulu kararının Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilmesiyle, 20 ilde süren sıkıyönetimin 2 ay daha uzatılması kararlaştırıldı. Sıkıyönetim kapsamından Erzincan ili çıkarılırken, Ağrı ili sıkıyönetim kapsamına alındı.

Milli Güvenlik Kurulu yayınladığı bildiride Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kurulmasını da istedi.

MUHSİN BATUR CHP'NİN ADAYI OLDU

22 Martta başlayan Cumhurbaşkanlığı seçimi turları sürerken, AP'nin adayı Sadettin Bilgiç'e karşı CHP de geçtiğimiz hafta içinde eski Hava Kuvvetleri Komutanı ve 12 Mart Muhtırasını veren generallerden Muhsin Batur'u partisinin Cumhurbaşkanı adayı olarak öne sürdü. Sadettin Bilgiç'in kendi partisinin tamamından bile oy alamazken, Batur'un oylarının 290'a kadar çıkması bazı çevreleri heyecanlandırdıysa da, iki büyük partinin uzlaşarak ortak bir aday saptayamaması halinde seçimlerin daha uzun süre sonuçlanmayacağı ortak kanaat.

Bu arada, CHP Hatay Milletvekili Malik Yılman'ın bir kalp krizi sonucu ölmesiyle, CHP'nin Millet Meclisindeki üye sayısı da 203'e düştü.

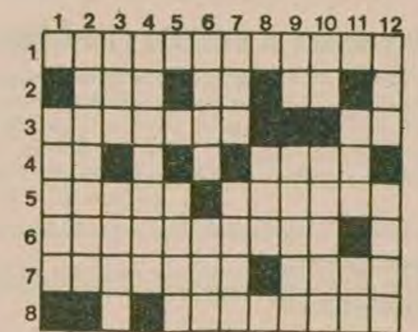
KREDİLER KARARA BAĞLANDI

26 Martta görüşülmesi beklenen ancak, 15 Nisana ertelenen OECD Taahhüt Toplantısında Türkiye'ye 1 milyar 161 milyon dolar tutarında kredinin verilmesi karara bağlandı. Ancak, bu paranın hükümetin yaptığı programın bile gerçekleşmesine yetmeyeceği biliniyor. Bir de esas olarak üretimi artırma politikasına yönelmeyen hükümetin, aldığı kredileri milli kaynakları harekete geçirmek üzere kullanma niyetinde olmaması OECD'nin kararını Odalar Birliği Başkanı Mehmet Yazar'ın şöyle nitelemesine yol açtı: "Yardımın ekonomiyi tümüyle feraha çıkartacağı sanılmasın."

JEAN PAUL SARTRE ÖLDÜ

Ünlü Fransız demokrat yazar ve düşünür Jean Paul Sartre perşembe günü Paris'te öldü. 2. Dünya Savaşı sırasında Fransız Direniş Hareketine katılarak Nazi işgalcilerine karşı mücadele eden Sartre, Çekoslovakya'nın işgalinden sonra Sovyetler Birliği'ne de karşı çıkmıştı. Vietnam'ın ABD'ye karşı mücadelesini destekleyen ve Moskova Olimpiyatlarının yapılmasına karşı çıkan Sartre, 2. Dünya Savaşından sonra Avrupa'da hızla yayılan Varoluşçuluk felsefesinin kurucularındandı. Sartre 74 yaşındaydı.

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Geçtiğimiz günlerde Demirel'in daveti üzerine Türkiye'ye gelen uluslararası silah tüccarı. 2) Dair - Bir nota - Eski Mısır'da bir tanrı. 3) Bir malın ya da bir kimsenin bir ülkeye giderken yol üzerinde bir yerden oyalanmadan geçmesi - Tantalın simgesi. 4) Büyük kızkardeş - Gerçek. 5) TERSİ buğdaygillerin öğütülmüşü - TERSİ vilayet - TERSİ ilk adı Bella olan bir Macar bestecisi. 6) TERSİ Güney Kutbu. 7) TERSİ zabıt - Ana, başlıca. 8) MSP Genel Sekreterinin soyadı.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) TERSİ kuşlarda ve uçaklarda uçmaya yarayan organ. 2) Bir çalgı aleti. 3) TERSİ lanetlenen (eski dilde) - TERSİ İtalyan Devlet Petrol Şirketinin kısaltılmışı. 4) TERSİ ABD'de bir eyalet. 5) Selçuklularda ve Osmanlılarda toprak düzeninin adı. 6) Buhran - Bir millet. 7) Avrupa Ekonomik Topluluğunun kısa adı - Kesin. 8) Bir oto parçası. 9) İridyumun simgesi - TERSİ binalara konan ve güneşten korunmaya yarayan bez parçası. 10) TERSİ beyaz - TERSİ özsu. 11) TERSİ üstün karşıtı - Utanç, haya. 12) TERSİ hastalıklardan korunmak için alınan ilaç - İspanya'da uzun yıllar özerklik mücadelesi veren bir bölge.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	K	O	Ç	A	Y	U	S	U	F	■	A	L
2	A	T	A	R	■	S	Ü	R	Y	A	N	İ
3	R	O	■	■	S	U	L	U	■	■	A	B
4	A	N	İ	B	■	L	E	K	E	T	■	E
5	M	O	T	İ	F	■	Y	■	Z	İ	K	R
6	A	M	A	L	■	A	M	N	E	S	T	Y
7	N	İ	A	Ğ	A	R	A	■	L	E	■	A
8	■	■	T	E	■	A	N	T	İ	K	A	■

Ankara'daki İlkbahar Toplantısı öncesinde NATO çevreleri terörden kuşkulu

■ ***Mayıs ayında başkente gelecek yüzlerce diplomat ve gazetecinin güvenliğinin nasıl sağlanacağı NATO çevrelerini meşgul ediyor***

NİYAZİ TERZİ (LAHEY)

NATO Dışişleri Bakanları Konseyi İlkbahar Toplantısı mayıs sonunda başkent Ankara'da yapılacak. TBMM binasında yapılması beklenen toplantı öncesinde, NATO içinde Türkiye'deki terör konusunda kuşkular yaygınlaşıyor.

Türkiye'de yükseltilen terörün gittikçe akıl almaz bir hız kazanması, NATO toplantısının ve toplantıya katılacak diplomatların güvenliğinin sağlanmasını çok zor bir hale getirdiği görüşünün, bütün NATO yetkililerini haklı kuşkulara düşürdüğü söyleniyor.

NATO'ya yakın çevreler, "Türk hükümetinin, toplantı sırasında çok sert önlemler almasının doğal olduğunu, fakat şu anda bile geçerli olan bu önlemlerle terörün etkisiz hale getirilemediğini" belirtiyorlar.

NATO toplantısı için parlamento binası dışında müsait başka bir yerin olmadığı, toplantıyı izlemek için Türkiye'ye gelecek yüzlerce diplomat ve yabancı gazeteciler için konaklama konusunun büyük bir sorun olacağı bildiriliyor. Yabancı gazeteciler için haberleşme cihazları bulunmasının başlı başına bir zorluk olduğu da ileri sürülüyor.

Bogota Kolombiya Büyükelçiliğindeki tedhişçiler, zirve toplantısı önerdiler

BOGOTA

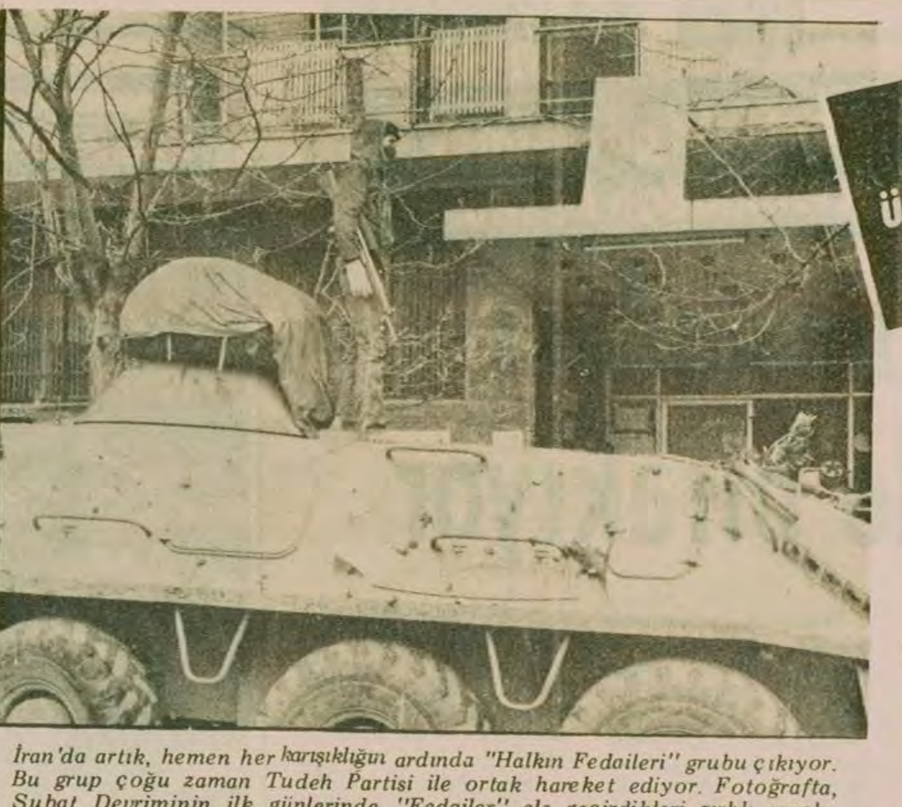
Geçtiğimiz perşembe günü ortadan kaybolduktan sonra dün aniden ortaya çıkan Kolombiyalı gazeteci German Castro Caycedo, "M-19" örgütünün lideri Jaime Bateman ile görüştüğünü, Bateman'ın 1 Mayıs günü Panama'da bir zirve toplantısı önerisinde bulunduğunu söyledi. Bateman böyle bir zirvede rehinelerle ilgili son pazarlığın yapılabileceğini Kolombiyalı gazeteci aracılığıyla duyurdu.

Polis Kolombiyalı gazeteciyi göz altına aldı.

BÜYÜKELÇİLİKTE NİKAH

Bolivya Radyosu, Bogota'daki Kolombiya Büyükelçiliğini işgalleri altında bulunduran "M-19" grubuna mensup bir kız ile bir erkeğin nikahlandığını duyurdu. Radyo haberini, bir rehineye dayanarak verdi.

Nikahı Kolombiya Büyükelçiliğinde bulunan rahip Başpiskopos Angelo Acerbi kıydı.

TAHRAN ÜNİVERSİTESİ KAPATILDI

İran'da artık, hemen her karışıklığın ardında "Halkın Fedaileri" grubu çıkıyor. Bu grup çoğu zaman Tudeh Partisi ile ortak hareket ediyor. Fotoğrafta, Şubat Devriminin ilk günlerinde "Fedailer" ele geçirdikleri zırhlı araçla, Tahran Üniversitesi yakınındaki karargâhlarını bekliyorlar. (Fotoğraf: AYDINLIK)

Suriye'deki muhalefetin Türkiye'den silah yardımı aldığı öne sürüldü

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Suriye'de Hafız Esad rejimine karşı mücadele eden dini muhalefetin aralarında Türkiye, Suudi Arabistan, Irak ve Mısır'ın da bulunduğu Ortadoğu ülkelerinden silah yardımı aldığı öne sürüldü. Haberi yayınlayan haftalık Fransız "Le Point" dergisi konu ile ilgili ayrıntılı bilgi vermiyor. Ancak Suriye'de "Müslüman Kardeşler" örgütüne yakın çevreler, kendilerinin Türkiye ve bütün İslam ülkelerinde taraftarları bulunduğunu belirtiyorlar. Suriye'ye giren silahların ise, Türkiye'den kaçakçıların yardımı ile muhalefetin eline ulaştığı sanılıyor.

ŞAM BAROSUNUN PROTESTOSU

Öte yandan geçtiğimiz hafta içinde hükümetin bir emri ile çalışmalarına son verilen Şam Barosu, Esad yönetiminin anti-demokratik tutumunu kınadı. Şam Barosunun yayınladığı bildiride, Avukatlar Birliğinin yanı sıra Mühendis ve Tabipler Odalarının da kapatılması protesto edildi.

Şam Barosu geçtiğimiz ay içinde, 17 yıldır hüküm sürmekte olan "olağanüstü durumun" kaldırılmasını ve suçlu zanlılarının mahkemeye çıkarılmaksızın mahkum edilmesi uygulamasının kaldırılmasını ı talep etmişti.

ABD ve Irak ile olan anlaşmazlıklardan sonra İran'da şimdi de İslamcılarla "solcu" öğrenciler çatışıyor

■ Kürt bölgesinde çarpışmalar sürüyor Kutbzade'nin Paris'te gizli temaslar yaptığı iddia edildi

TAHRAN (AJANSLAR)

Kürt bölgesinde çarpışmalar sürerken İslamcı öğrencilerle solcu oldukları bildirilen öğrenciler arasındaki çatışmaların yoğunlaşması üzerine İran İslam Devrim Konseyi İran'daki bütün üniversiteleri üç gün için kapattı. Bu arada Devlet Başkanı Beni Sadr, İslamcı öğrencilere hitaben bir çağrı yaparak, "Üniversitede karışıklık çıkaran solcu öğrencilerin bir an önce okullardan kovulmasını" istedi.

Cuma günü yatsı namazından pazar sabahına kadar Tahran Üniversitesinin bahçesinde süren çatışmalarda 4 kişinin öldüğü 10 öğrencinin de yaralandığı bildirildi.

AFP'nin Tahran'daki muhabiri, İslamcı öğrencilerle özellikle "Halkın Fedaileri" arasında çıkan çatışmaların nedenini şöyle değerlendirdi: "Şah rejiminin yıkılmasında önemli bir rol oynayan solcu gerilla teşkilatları gitgide etkinliklerini yitirdiler. Ama öğrenci çevreleri yine de bu solcu grupların etkin olduğu alanlardan biri olarak kaldı. Ancak şimdi İmam Homeyni ve Başkan Beni Sadr'dan da destek alan üniversitedeki azınlık İslamcı gruplar, solculara karşı bir temizleme harekatına başladılar."

Fransız muhabirin bildirdiğine göre, İslamcı öğrenciler, solcu öğrencilere üniversiteyi terketmeleri için 3 gün süre tanıdı. Cumartesi günü yapılan gösterilerde de Homeyni ve Beni Sadr'ın portrelerini taşıyan İslamcı öğrenciler "Fedailer, 24 saatiniz kaldı" şeklinde sloganlar bağırdı.

Tahran'dan başka İran'ın diğer öğrenci kentlerinde de İslamcı öğrencilerin, solcu öğrencilere karşı harekata giriştiği bildiriliyor.

Öte yandan İran'ın Kürt bölgesinde de yerel ayrılıkçı gruplarla hükümet yanlısı askerler arasında çarpışmaların yer yer sürdüğü öğrenildi.

KUTBZADE TEMASLARINI TAMAMLADI

Özel bir ziyaret yapmak amacıyla Paris'e gittiği bildirilen İran Dışişleri Bakanı Sadık Kutbzade Tahran'a döndü. Fransa başkentinde ABD-İran anlaşmazlığında arabuluculuk yapmaya çalışan Arjantinli işadamı Hector Villalon ve Fransız hukukçuları ile görüşen Kutbzade'nin temasları konusunda herhangi bir açıklama yapılmadı.

Gözlemciler, Kutbzade'nin ABD-İran bunalımına çözüm bulmak amacıyla bazı gizli görüşmeler yapmış olabileceğini belirtiyorlar.

İRAN PORTEKİZ'E PETROL SATIŞINI KESTİ

Reuter ajansının bildirdiğine göre, İran hükümeti, ABD Başkanı Carter'ın İran'a ambargo ve diplomatik ilişkileri kesme yolundaki önerilerini destekleyen Portekiz'e yaptığı petrol dışsatımını tamamen durdurdu. İran Petrol Bakanı Ali Ekber Moinfar, Portekiz'in bundan böyle İran'dan dolaylı veya dolaysız bir tek varil petrol alamayacağını söylerken, ABD'nin kararı yönünde tutum alan ülkelere de aynı uygulamanın gerçekleştirileceğini belirtti.

Portekiz petrol ihtiyacının yüzde 21'ini İran'dan karşılıyordu.

«Halkın Günlüğü» gazetesinin ABD-İran ilişkileri konusundaki yorumu

«Sovyetler, ABD ile İran'ın arasını açmak için elinden geleni yapıyor»

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ABD-İran ilişkileri konusunda Pekin'de yayınlanan "Halkın Günlüğü" gazetesi olayın daha da kötüleşmesini önlemek için ABD ve İran'ın ölçülü davranmalarını isteyen bir yorum yayınladı. Yorum şöyle:

* * *

"Amerika Devlet Başkanı Carter 7 Nisan günü ABD'nin İran'la diplomatik ilişkilerini kestiğini açıkladı. İran Cumhurbaşkanı Beni Sadr ise direnmeye kararlı olduğunu belirtti.

"ABD ile İran arasındaki ilişkilerin daha da gerginleşmesi dünya ülkelerini ciddi biçimde kaygılandırmaktadır."

Yorumda, eğer olay gelişmeye devam ederse ABD ve İran arasındaki ilişkilerin daha da kötüleşeceği ve bunun kuşkusuz iki ülkenin de çıkarlarına uygun olmadığı açıklanıyor. Yorum şöyle sürüyor:

"Karanlık emellerini gerçekleştirmek amacıyla Sovyetler Birliği'nin ABD ile İran'ın arasını açmak için elinden geleni yaptığı dikkatlerden kaçmamaktadır. Sovyetler Birliği'nin Afganistan'a saldırmasından bu yana Batı Asya ve Körfez bölgesindeki durumun daha da karıştığı, herkesçe bilinmektedir. İran yöneticileri ülkelerine yönelik tehdidin kuzeyden geldiğini defalarca vurgulamışlardır. Bütün ilgili ülkeler, bu gibi ciddi olgular karşısında Sovyet hegemonyacılarının fırsattan yararlanmasını önlemek için bölgenin istikrar, güvenlik ve çıkarlarını gözönünde bulundurarak aralarındaki çelişme ve anlaşmazlıkları doğru bir şekilde çözmelidirler."

Yorumda daha sonra şunlar belirtiliyor:

"ABD ve İran'ın, olayın daha da kötüleşmesini önlemek için Körfez bölgesinin barış, güvenlik ve çıkarlarını yüksekte tutarak ölçülü davranacaklarını, iki ülke arasındaki anlaşmazlıkları barışçı görüşmeler yoluyla uygun bir biçimde çözeceklerini umuyoruz."

Chicago Tribune gazetesinden alınmıştır.

Norveç ve Mısır da Olimpiyatları boykot ediyor

OSLO

Norveç Spor Federasyonu, 1980 Moskova Yaz Oyunlarını boykot etme kararı aldı.

Norveç Olimpiyat Komitesi ise daha önce aldığı bir tavsiye kararında boykotu benimsemediğini belirtmiş ancak nihai kararı Norveç Spor Federasyonuna bırakmıştı.

Norveç'in en büyük spor örgütü olan Federasyon boykot kararını 57'ye karşı 73 oyla aldı.

Mısır Milli Olimpiyat Komitesi de geçen hafta Olimpiyatları boykot kararı aldı ve bu kararı Uluslararası Olimpiyat Komitesine bildirdi.

Gözlemciler, Moskova Olimpiyatlarını boykot etme kararının özellikle Avrupa'da güç kazandığını kaydederken, yeni bir olgu olarak hükümetlerin yanısıra spor örgütlerinin de boykotu desteklediklerini belirtiyorlar. Öte yandan Oslo'daki diplomatik kaynaklar, son zamanlarda Kremlin'in, Norveç'e yönelik tehditlerinin de boykot kararında etkili olduğunu belirtiyor.

HİNDİSTAN IPT AJANSI:

«Afgan yönetimindeki ayrılıklar giderek ciddileşiyor»

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Hindistan Basın Tröstü ve Ajansı (IPT) Kabil'deki muhabirinin verdiği bilgilere dayanarak yayınladığı haberde Afganistan'da yönetimde bulunan Moskova yanlısı "Afgan Demokratik Halk Partisi" içindeki ayrılıkların giderek ciddileştiğini bildirdi.

Ajans muhabirinin haberine göre, Rus ordusunun varlığı Babrak Karmel yönetiminin, parti ve hükümeti sağlamlaştırma çabalarının başarısız kalmasına neden oldu. Karmal'ın Müslüman din adamlarına ve diğer halk tabakalarına karşı uyguladığı "barış siyasetinin" Demokratik Halk Partisi içinde giderek artan bir muhalefetle karşılaştığı gelen haberler arasında.

Ajansa göre, Kabil yönetiminin ikinci adamı olan Güvenlik Teşkilatı Şefi Serveri ile Karmel'in arasındaki fikir ayrılıkları yoğunlaştı.

Serveri, ülkede askeri ve siyasi durumun iyileştirilebilmesi için eski Başkan Amin'in uyguladığı türden sert önlemler alınması gerektiğini savunuyor.

AFP'nin bildirdiğine göre, Yeni Delhi'deki diplomatlar, Serveri'nin Rus yanlısı Afgan liderleri arasında Moskova'nın en çok güvendiği kişilerden biri olduğunu ve Karmel'le son kozlarını paylaştıkları takdirde, Sovyet yönetimi tarafından destekleneceğini belirtiyor.

Newsweek muhabirinin gözlemleri

«Vietnam'da fahişeler sokaklarda kol geziyor. Rüşvet ise günlük olaylardan»

■ «Hanoi'nin en büyük çıkmazlarından biri de Kamboçya'daki savaş»

Hanoi yöneticilerinin içerde baskı, dışarda savaş politikası yüzünden, bağımsız bir ülke olan Kamboçya işgal edilirken, onbinlerce kişi de evlerini terkedip yurt dışına gidiyor. İşte sefalet içinde bir Vietnam ailesi.

14 Nisan 1980 tarihli Newsweek dergisi Vietnam'daki Moskova yanlısı yönetimin içine düştüğü çıkmazı sergileyen bir yazı yayınladı. Yazıyı kısaltarak yayınlıyoruz.

***

"Piyasada bulunmayan maddeler sorunu ciddi bir boyuta ulaştı ve yiyecek karneleri küçüldü. Yetkililerin rüşvet almaları günlük olaylardan. Fahişeler sokaklarda açıkça faaliyet gösteriyorlar ve sık sık hırsızlık olayları meydana geliyor. Genç insanlar amaçsızca kahvelerde vakit geçiriyorlar."

Ho Şi Minh (Saygon) kentindeki yaşantıyla ilgili bu kasvetli tasvir pekala bir düşmanın kaleminden çıkmış olabilirdi. Ancak bu makale Vietnamlı gazeteci Nguyen Khac Vien tarafından yazıldı ve Vietnam Haber Ajansı makaleyi yayınladı. Birçok gözlemcinin çok daha önceleri farkında olduğu ve Vietnam yetkililerinin yayınlanmasına müsade ettikleri bu makale Vietnam'ın ciddi iç sorunlarla karşı karşıya olduğunu gösteriyor.

TASFİYELER

Newsweek'te yer alan makalede daha sonra, Hanoi'nin sorunlarına, parti içinde ve hükümet yetkilileri arasında tasfiyelere girişerek çözüm aradığı belirtiliyor. İçişleri Bakanı Tran Quoc Hoan büyüyen direnişi bastıramadığı için Siyasi Bürodaki görevinden alınmıştı. Devlet Planlama Komisyonu Başkanı Le Thanh ise bu yıl son yılına giren 5 yıllık Kalkınma Planının başarısızlığa uğraması nedeniyle işinden uzaklaştırıldı. Bir diplomat bu konuda, "Hanoi yönetimi siyasetlerinin yanlışlığını kabullenemez, bu yüzden tek tek insanlar suçlanıyor." diyor. Yazıda ayrıca Hanoi'nin en önemli sorunun, ülkenin batağa saplanan ekonomisi olduğu belirtiliyor. Gazeteci Vien, "İç sorunlarımızda özellikle ekonomik alanda binlerce sorunla karşı karşıyayız" diyor. Bu arada güneydeki çiftçi ve tüccarların kollektifleştirmeyi zorla kabul ettirme çabalarına karşı direndikleri belirtiliyor.

Newsweek, Vietnam'da ekonominin yılda yüzde 1'den daha az büyüdüğünü yazarken, ardından hemen her şeyde uzun süreli yokluklar bıraktığını vurguluyor. Bir gözlemci ise, "Yeterli gıda maddesi, giyecek ve tüketim maddesi yok" diyor. Kamu işlerinde çalışma şansına sahip olmayan insanların ayda ortalama 30 dolar ücret aldıkları belirtilirken, 3 kişilik bir ailenin aylık mutfak masrafı için 150 dolar gerekiyor. Bunun sonucu olarak karaborsa yaygınlaşıyor. Yakınlarda Vietnam'a giden bir ziyaretçi, "Kanuni yollardan yaşayamazsınız. Bu yüzden elbiselerinizi ve eşyanızı satmak zorundasınız, ayrıca yan işler de yapmalısınız" diyor.

Bu arada devam eden örgütlü direniş hükümetin iç meselelerdeki çıkmazını artırıyor. Hükümet, direnişleri bastırmak için yoğun çabalar harcadığı halde, direnişi engelleyemiyor. Vietnam yönetimi için bir başka sorun olan mülteciler meselesi devam ederken, en son 5 bin kişi oldukları tahmin edilen bir mülteci topluluğunun, geçtiğimiz ay Güneydoğu Asya'ya kaçtıkları bildiriliyor.

Öte yandan binlerce Güney Vietnamlı hâlâ "yeniden eğitim" ya da "Büyülü Okullar" diye adlandırılan kamplarda bulunuyorlar. Bunların yanısıra bir grup Güney Vietnamlı subay ve kamu görevlisinden oluşan "Ulusal Restorasyon Cephesi" şehirlerde yönetime karşı bir propaganda faaliyeti yürütüyor ve özellikle Mekong Deltasında fırsat buldukça eylemler düzenliyor.

Etnik azınlık grubu olan "Dağlılar" ise dağlarda, "Ezilen Irkların Birleşik Cephesi İçin Mücadele" bayrağı altında silahlı mücadele yürütüyor.

KAMBOÇYA ÇIKMAZI

Vietnam'ın içerde karşılaştığı ciddi sorunların yanısıra Hanoi'nin en büyük çıkmazlarından biri de Kamboçya'da sürdürdüğü savaş. Kamboçya'yı işgali nedeniyle birçok Batılı ülkenin Vietnam'a yaptığı yardımı kesmesi ve ABD ile olan ilişkilerinin gittikçe soğumasının yanında Vietnam'ın Üçüncü Dünya ile olan geleneksel ilişkileri de zayıfladı.

Newsweek, Demokratik Kamboçya birliklerinin, yalnızca Vietnam'ın giriştiği katliamın üstesinden gelmeyi başarmakla kalmayıp geçen yıla oranla daha da genişlediğini ve daha iyi araçlarla donatıldığını belirtiyor. Yazıda bu konu şöyle değerlendiriliyor:

"Ne gariptir ki, Hanoi'nin savaştaki durumu tersine döndü."

Newsweek'in muhabiri, "Ülke içinde ve dışında birçok sorunla karşı karşıya olmasına rağmen Vietnam yönetimi hiç olmadığı kadar amansız görülüyor" diyor.

Böylece son tasfiyeler görünüşte ülkenin şu andaki siyasetlerini değiştirme niyetini göstermiyor, fakat bu siyasetleri daha etkili uygulama amacını taşıyor.

Ho Şi Minh (Saygon) kentinde karaborsa malların satıldığı pazar. Yokluk, Amerikancı diktatörlük zamanındaki gibi sürüp gidiyor.

AET, CARTER'IN ÖNERİLERİNİ İNCELİYOR

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Avrupa Ekonomik Topluluğu üyesi 9 ülkenin ve Japonya'nın Dışişleri Bakanları pazartesi günü Lüksemburg'ta bir araya gelerek, ABD-İran bunalımı konusunda görüşmeye başladılar. Özellikle ABD Başkanı Carter'ın açıkladığı yaptırımlar konusunda karar vermesi beklenen 10 ülkenin yetkilileri, rehineler ve İran'a yaptırım uygulaması konusunda ortak bir tutum saptamaya çalışıyorlar. 2 gün sürecek olan toplantıda bir yandan İngiltere ile Japonya'nın, özellikle Fransa'yı ABD'nin paralelinde bir tutum almaya zorlayacağı tahmin ediliyor.

Konu ile ilgili olarak bir açıklama yapan Fransa Dışişleri Bakanı Jean François-Poncet, AET'nin ABD ile İran arasındaki anlaşmazlığı barışçı yollardan çözmesi için katkıda bulunmaya çalışacağını söyledi. François-Poncet, ABD'nin yaptırım önerilerine değinmeden, Tahran'daki rehinelerin kurtarılması için sarfedilmesi gereken çabalardan söz etti.

Gözlemciler, Lüksemburg toplantısının ardından AET'nin, ABD'nin yaptırımlarını onaylamadan İran hükümetine rehinelerin salıverilmesi yolunda baskı yapma kararı alabileceğini tahmin ediyorlar.

MESS'in katı tutumu ve Maden-İş yönetiminin hesapları MESS grevini sürüncemede bırakıyor

Geçen haftaki görüşmeler sonuçlanmadan kesildi

● MESS son görüşmelerde amaç maddesi etrafında muğlak tartışmalar yaratarak işi uzatma yolunu seçti

● Doğu Berlin'den yönlendirilen Maden-İş yöneticileri, maden işçilerini genel grev eylemi için kullanmak istiyor.

İŞÇİ SERVİSİ

MESS grevindeki 22 bin maden işçisi bu haftaya çözümsüzlüğün yarattığı sıkıntılı bir bekleyiş içinde giriyor. MESS ile Maden-İş'in 8 Nisanda "nihai çözüm" çağrıları ile yeniden başlattıkları görüşmeler geçtiğimiz haftanın ortasında üçüncü oturumdan sonra kesildi. 19 Nisanda yapılması gereken 4. oturum ise iptal edildi. Görüşmelerin kesilmesinden sonra MESS ve Maden-İş karşılıklı olarak bilinen suçlamaları tekrarladılar. MESS, Maden-İş Sendikasının çalışma barışını kurma amacını reddettiğini söylerken, Maden-İş de MESS'in görüşmelere önkoşulsuz gelmesini istiyordu.

Grevdeki işçiler ise MESS yönetiminin ve Maden-İş'in başındaki ekibin siyasi tutumunun yolaçtığı bu durumu endişeli gözlerle izliyorlardı.

MESS'İN POLİTİKASI

MESS sözleşme görüşmelerinin başından beri sürekli olarak tekrarladığı "iyiniyet" çağrılarına rağmen yaptığı önerilerle maden işçilerine kendi "iyiniyetini" ispatlayamadı.

Grevde geçen sürenin ödenmemesi, ikramiyelerin 4'de dondurulması, kıdem tazminatının (bir çok işyerinde bunun üstünde olduğu halde) yasal süre olan 30 günle sınırlandırılması gibi konularda katı prensipler öne süren MESS bununla da yetinmiyor, işçilerin üzerinde en çok durduğu nokta olan parasal konularda da masaya son derece düşük önerilerle geliyordu.

MESS'İN İLK VE İKİNCİ ÖNERİLERİ

MESS, 1979 Aralık ayı içinde son devalüasyondan önce sunduğu parasal önerilerde yüzde 40'lık bir ücret artışı öngörüyor ve bunu "makul" olarak niteliyordu. Oysa bu öneriler bile işçilerin 1976'daki yaşam düzeyinin yarı yarıya düşmesi anlamını taşıyordu.

Devalüasyondan sonra ise MESS grevinde parasal öneriler daha hayati bir önem kazandı. MESS devalüasyonu gözönüne alarak parasal önerilerini yenileyeceğini açıkladığı zaman, çok kişi MESS yönetiminin "uzlaşmayı" amaçlayan bir tutum içine girebileceği izlenimini ediniyordu. Ancak açıklanan yeni öneriler başta maden işçileri olmak üzere herkesin tepkisini çekti. Çünkü MESS'in yeni önerileri ilk önerilerine göre yüzde 24 oranında bir düşüş gösteriyordu. Devalüasyon oranına göre ilk önerilerin düzeyinin dahi korunmaması MESS'in bu grevde izlediği "katı" tutumunun açık bir göstergesi oluyordu.

Maden-İş yönetimini köşeye sıkıştırmayı amaçlayan MESS, maden işçilerinin ekonomik özlemlerine cevap vermek yerine, son derece düşük önerilerle masaya gelerek "uzlaşma" yolunu tıkıyor ve işçilerin gözünde grevi "kaçınılmaz" kılıyordu.

Bu durum ise şüphesiz tabandaki muhalefet rüzgarları ve hoşnutsuzluktan son derece rahatsız olan Maden-İş yönetiminin işine geliyor ve onların bu grevdeki siyasi hesaplarını gözlerden gizlemesine olanak veriyordu.

MESS, IMF'nin istekleri doğrultusunda ekonomik buhranın yükünü işçilerin sırtına yıkmak konusunda Türkiye'deki en katı işveren örgütlerinden birisi olmaya devam ediyordu. Bu tutum maden işçilerinin grevin bir an önce çözümlenmesi yönündeki özlemlerinin yolunu tıkayan engellerin başında geliyordu.

MESS'in geçtiğimiz hafta yapılan görüşmelerde "Çalışma barışı" ve "amaç" gibi son derece muğlak konuları öne sürmesi de MESS yönetiminin grevi sürüncemede bırakma eğilimi içinde olduğunu gösteriyordu.

MADEN-İŞ'İN HESAPLARI

MESS grevini çıkmaza ve çözümsüzlüğe sürükleyen ikinci etken ise Maden-İş yönetimindeki siyasi ekibin hesapları olmaktadır. Türkiye'de gittikçe köşeye sıkışan TKP DİSK aracılığı ile gerçekleştirmek istediği "genel grev"in temel gücü olarak öteden beri MESS grevcilerini görüyordu. İnsanca yaşamak için mücadele eden binlerce maden işçisi Doğu Berlin'deki şeflerin gözünde savaşta öne sürülecek piyondan başka bir şey değildi. Nitekim seçim ve CHP ile ittifak hesapları ile başlatılan 1. MESS grevinde bu hesap açıkça görülmüş ve Maden-İş yöneticileri işçileri aylarca oyaladıktan sonra siyasi hesaplar boşa çıkınca MESS'in bütün prensiplerine imza atmışlardı.

1. MESS grevi sonunda Maden-İş yöneticilerinin fabrikalara gelmekten bile çekindikleri ve Arçelik, Profilo gibi büyük fabrikalarda işçilerin saatlerce bir yönetici bekledikten sonra lanet okuyarak işbaşı yaptıkları hâlâ hatırlardadır.

MESS grevi ile genel grev macerasını bütünleştirmeye çalışan Maden-İş yönetimi bu dönemde de maden işçilerinin başındaki en büyük talihsizlikti.

Geçtiğimiz hafta MESS'in öne sürdüğü toplusözleşmenin "amaç bölümü" ile ilgili tartışmalarda da Maden-İş yönetimi çözümsüzlüğü körükleyen tutumu ile dikkati çekti. Amaç bölümünde MESS'in öne sürdüğü bazı ilkelere işçilerin sosyal ve ekonomik hakları ile ilgili bir kaç madde ekleyerek meseleyi bağlamak veya MESS'i sıkıştırmak mümkünken Maden-İş yönetimi bu çatışmayı görüşmeleri bir kez daha kesmek için fırsat bildi.

1 Mayıs öncesinde grevde uzlaşma havası bile yaratmaktan kaçınan Maden-İş'in MESS grevcilerini TKP'nin çeşitli siyasi hesaplarına alet etmek için ne gibi işler yapabileceğini önümüzdeki günler daha iyi gösterecek.

örse çekiç

Gülay Göktürk

"Ankara'da Türk-İş vardır"

Halk arasında bir deyim vardır. "Gürleyip gürleyip yağmadı" derler. Türk-İş'in geçtiğimiz hafta yapılan Yönetim Kurulu toplantısı da öyle oldu. Epey bir zamandır aktif mücadeleden, etkin eylemden ve işçi haklarına karşı yönelen saldırılara karşı gereken cevabı vermekten söz eden Türk-İş, bu toplantı sonucunda aynı sözleri bir kere daha tekrarlayıp Hükümete bir kere daha süre vermekle yetindi. Şimdiye kadar hükümete defalarca iletilen taleplerin bir kere daha götürülmesine karar verildi.

Oysa Türk-İş'in bu Yönetim Kurulu toplantısı gerek kendi tabanı gerekse demokratik kamuoyu ve basın açısından çok önemli bir toplantı olarak değerlendiriliyor ve ciddi kararlar bekleniyordu.

Türk-İş önemli bir kararın arifesindeydi. Ya hükümetin saldırı siyasetine karşı aktif bir tutum alacak ya da uzlaşmacı bir tutuma girecekti. Yönetim Kurulu toplantısından bir gün önce yapılan icra kurulları toplantısı, tabanın aktif mücadele isteğini açık bir şekilde yansıtıyordu. Aşağı yukarı yarı genel kurul niteliğinde olan ve karar organı olmamakla birlikte tabanı büyük ölçüde temsil eden icra kurulları toplantısında uyarı direnişi yönünde bir tavsiye kararı çıkmıştı. Beklenen gelişme Yönetim Kurulunun bu tavsiye kararlarına uyması ve bunu kesinleştirmesi idi.

Ancak yapılan açıklamada görüldü ki, Türk-İş üst yönetimi örgütten gelen bu isteği bir süre daha oyalayarak zaman kazanma yolunu seçmişti. Etkin eylem ne demekti? Verilen sürede yapılması istenen talepler nelerdi? Birbuçuk ay içinde hangi taleplerin karşılanması eylem kararını kaldırmak için yeterli kabul edilecekti? Hükümetin iyi niyetli mi yoksa kötü niyetli mi davrandığı tartışması son derece subjektif bir tartışma olmayacak mıydı?

Bu soruların hiçbirine net bir cevap getirmeyen açıklama toplantıyı dışardan izleyen büyük çoğunlukta hayal kırıklığı yaratırken, toplantıya katılan birçok sendika temsilcisi de hoşnutsuzluk içinde örgütüne dönüyordu.

Böylece, Türk-İş içinde yeni bir bekleme dönemi başlamış oldu. Birbuçuk ay kadar sürecek olan bu bekleme döneminden sonra, mayısın ikinci yarısında Türk-İş Yönetim Kurulu yeniden toplanacak ve durumu değerlendirip yeni bir karar alacak.

Mayıs ayındaki bu toplantıdan ne sonuç çıkabilir?

Hükümetin tutumunda önemli bir değişiklik olmadığı takdirde, Türk-İş üst yönetiminin eylem kararını daha fazla ertelemesi zordur. Yönetim Kurulu üyelerinin çoğunluğu mayıs sonuna kadar beklemeyi kabul ederken bunun son tarih olduğunu vurgulamışlar ve yeni oyalamalara tahammülleri olmadığını belirtmişlerdir. Türk-İş üst yönetimi de yeniden erteleme ya da geçiştirme çabalarının, konfederasyon içinde ciddi sorunlara yol açabileceğinin farkındadır. Kısacası bir uyarı direnişi ya da herhangi bir tür tepki eylemi, artık Türk-İş için dışta bir itibar, içte bir güven sorunu olmuştur.

Türk-İş'li sendikacıların sık sık hatırladıkları ve tekrarlamaktan gurur duydukları bir söz vardır: "Ankara'da Türk-İş vardır" sözü.

Korkarız ki, son Yönetim Kurulu toplantısından çıkan karara benzer kararlar birkaç defa daha tekrarlanırsa, Seyfi Demirsoy'un vaktiyle söylediği bu söz, anlamını oldukça yitirecek ve yerini "Türk-İş hâlâ Ankara'da mıdır?" sorusuna bırakacaktır.

Devrimci Maden-İş, Türkiye Maden-İş'e referandum çağrısında bulundu

ZONGULDAK (ÖZEL)

Devrimci Maden-İş Sendikası Türkiye Maden-İş Sendikası Genel Merkezine noter kanalıyla bir yazı göndererek referandum çağrısında bulundu.

Devrimci Maden-İş Genel Başkanı Şükrü Özbayrak, bu konuda özetle şunları söyledi:

"Biz her zaman işçilerin hür iradesine inandık ve bu yolla yetki düğümünün çözülmesini önerdik. Yine aynı şeyi istiyoruz. Bu amaçla Türkiye Maden-İş Sendikası Genel Merkezine referandum çağrısında bulunduk. 25 Nisanda protokol yapmak istiyoruz. Çağrımıza hiç değilse bu sefer uyarlarsa Erdemir işçisi bundan çok şey kazanacaktır."

Otosan'daki yetki meselesine de değinen Özbayrak, "Otosan'da üç sendika anlaşarak yetki düğümünü çözmüşlerdir. Orada Maden-İş referandum talebinden kaçmamıştır. Buradaki yetki düğümünün çözümü ancak bu yolla mümkündür" dedi.

AP İl Gençlik Kolu Başkanı olan müdür, aynı zamanda müteahhitlik yapıyor

Van Bayındırlık Müdürlüğünden 20 işçi sürüldü

ANKARA (ÖZEL)

Van Bayındırlık Müdürlüğünde çalışan işçiler, müdürün partizanca tutumu yüzünden başka işyerlerine sürüldü. Van AP İl Gençlik Kolu Başkanı olan Zeki Kurt aynı zamanda müteahhitlik yapıyor.

Zeki Kurt'un müdür yapılmasından sonra işçilere baskı yapılmaya başlandığı ve hemen arkasından sürgün listelerinin hazırlandığı bildirildi. Önce 13 işçinin Van Yapı İşleri Bölge Müdürlüğüne sürgün edildiği, hemen arkasından da 7 işçinin Elazığ, Erzurum, Muş, Bitlis, Hakkari, Ağrı ve Malatya'ya tayin edildiği öğrenildi.

Zeki Kurt'un hem müteahhit hem de Bayındırlık Müdürü olmasından dolayı bütün ihaleleri alacağı, yolsuzluklarının ortaya çıkmaması için de işçileri başka yerlere sürgün ettiği belirtildi.

Fiskobirlik'te işçilerin nisan ayı maaş ve ikramiyeleri ödenmedi

GİRESUN (AA)

Kısa adıyla Fiskobirlik olan ve 54 kooperatifin ortak bulunduğu Fındık Tarım Satış Kooperatifleri Birliği'nde çalışan işçiler nisan ayı maaş ve ikramiyelerini henüz alamadılar.

Fiskobirlik yetkililerinden alınan bilgilere göre 5 bin 500 büro ve fabrika işçisinin çalıştığı Fiskobirlik, kuruluşundan bu yana geçen 42 yıl içinde ilk defa personeline zamanında maaş ödeyemedi.

Yetkililer işçilere nisan ayı maaş ve ikramiyelerinin ödenebilmesi için Fiskobirlik'in 200 milyon liraya ihtiyacı olduğunu söylediler.

YURT HABERLERİ YURT HABERLERİ

geçimini büyük ölçüde hayvancılıkla sağlayan Pülümür ve Nazimiye köylüsü, "hayvanımızın farkı yok çocuklarımızdan bizim için, canımız, malımız onlar" diyor ve salgına çaresiz kaldıklarını belirtiyorlar. (Fotoğraf: AYDINLIK)

Pülümür ve Nazımiye'de 12 bin kuzu ve oğlak salgın hastalıktan öldü

● Tunceli merkez, Pülümür ve Nazimiye-de ölen hayvanların sayısı 12.000'i geçti.

HASAN YILDIZ (TUNCELİ)

Tunceli merkez ve ilçelerine bağlı köylerde salgın hastalıktan ölen koyun ve keçilerin sayısı 12.000'i aştı. İlaç almak üzere Veteriner Müdürlüğüne başvuran köylüler 'ilaç yok' denerek geri çevriliyor.

KEÇİLERDE CİĞER HASTALIĞI

Tunceli'nin çeşitli köylerinde hendekler hayvan ölüleriyle dolu. Salgın bulunan köylerde ölen hayvan sayısı ortalama 100'ü geçiyor. Ölen keçilerde hastalık zayıflama, yüz şişliği şeklinde kendini gösteriyor. Daha sonra akciğerlerde leke beliriyor. Hastalığa yakalanan hayvanlar kısa sürede ölüyorlar.

Davar sahipleri bütün çabalarına rağmen Tunceli'de ilaç bulamadıklarını, bunun için Adana, Ankara ve Bursa gibi illere gitmek zorunda kaldıklarını belirtiyorlar.

Resmi olmayan ilk belirlemelere göre Tunceli'ye bağlı köyler ve Pülümür ile Nazimiye ilçesinde ölen küçük baş hayvan sayısı 12.300'ü buldu. 50-60 hanelik bir köyde 600 davarın öldüğünü belirten köylüler geçim kaynağını buradan sağladıklarını ve büyük maddi zorluğa düştüklerini anlattılar.

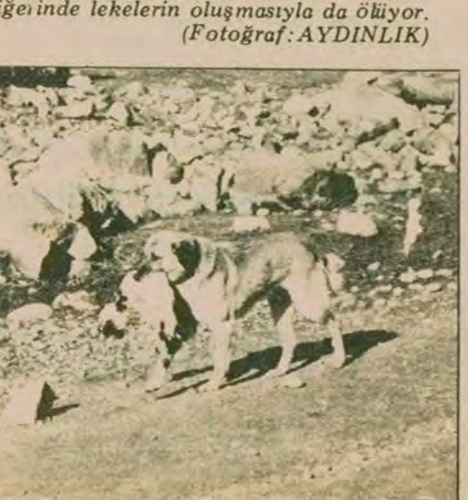
VETERİNER MÜDÜRLÜĞÜ TEŞHİS YAPAMIYOR

Tunceli Veteriner Müdürlüğü yetkilileri önlem almaya çalıştıklarını ancak hastalık esnasında kesin teşhis koyamadıklarını, bunun da ancak Elazığ'da bulunan Veterinerlik laboratuvarında yapılabildiğini söylediler. Hayvanların hastalık cinsinin tespitinin Elazığ'da yapılması büyük zaman kaybına yol açıyor ve salgına yakalanan davarın hemen tamamı ölüyor.

Şimdiye kadar 100 keçisi ölen Müslüm Gül adlı bir hayvan besicisi ilaç bulmak için uzaklara, başka illere gidemediklerini, maddi imkanlarının yetmediğini, bu yüzden de hayvanların ölümüne çaresiz seyirci kaldıklarını açıkladı.

Hastalığa yakalanan hayvanda zayıflama görülüyor. Ciğerinde lekelerin oluşmasıyla da ölüyor. (Fotoğraf: AYDINLIK)

Hastalıktan ölen bir kuzu leşini sürükleyen köpekler, hastalığın yayılmasını da hızlandırıyor. (Fotoğraf: AYDINLIK)

Denizlili pancar üreticileri, paralarının ödenmesi için Demirel'e mektup yazdı

● Çömleksaz, Menteş, Aşağıseyit köylüleri, Başbakana gönderdikleri mektupta, bugüne kadarki başvurularının sonuçsuz kaldığını belirtti

DENİZLİ (ÖZEL)

Denizlili pancar üreticileri geçen yıldan kalan alacaklarının ödenmesi için Başbakan Süleyman Demirel'e topluca imzaladıkları mektuplar gönderdiler. Bugüne kadarki başvurularının sonuçsuz kaldığını belirten Çömleksaz köyünden 23 Menteş köyünden 9 ve Çal'ın Aşağıseyit köyünden 53 pancar üreticisi ortaklaşa gönderdikleri imzalarla pancar paralarının ödenmesini bizzat Demirel'den istediler.

TİKP'NİN AÇIKLAMASI

Türkiye İşçi Köylü Partisi Denizli İlçe Örgütü pancar üreticilerinin bu kampanyasını desteklediklerini açıklayarak pancar üreticisi köylünün gübre ve mazot bulmakta da büyük zorlukla karşılaştığını kaydetti.

Açıklamada, 1979 pancar ürünü taban fiyatının 130 kuruş olarak açıklandığını, ancak teslim sırasında 120 kuruştan hesaplandığını belirtti. Hükümeti, ilan ettiği taban fiyat üzerinden ödeme yapmaya çağıran TİKP, pancar üreticilerinin şu taleplerinin de yerine getirilmesini istedi:

"Üreticiye pancar paraları teslim sırasında ödenmeli, pancar taban fiyatı tespitinde son zam ve devalüasyonlar gözönünde tutulmalıdır. 1980 pancar taban fiyatı en az 3 lira olmalıdır. Teslim sırasında tartıda düşülen pancar miktarı yüzde 12'yi geçmemeli, fire tespiti bir komisyonca yapılmalıdır. Komisyon bir üretici, bir işçi ve yöneticiden kurulmalıdır. Pancar ekim alanları üretici teşvik edilerek genişletilmeli, değişik mevkilerdeki arazilerde nöbetle ekim yapılabilmelidir. Ekim alanı az olan köylünün cezalandırılması yolu terkedilmeli, şimdiye kadar verilen cezalar da affedilmelidir."

HEM SUÇLU, HEM GÜÇLÜ!

Manisa Belediyesi, kanalizasyon yapmadığı Kuşçubahçe halkından ceza kesiyor

MANİSA (ÖZEL)

Kuşçubahçe Mahallesi halkı elektrik ve kanalizasyon sorunlarını gazetemize anlatınca Manisa Belediyesinin hışmına uğradı. Mahallelerinin kanalizasyona kavuşturulmasını isteyen Kuşçubahçe sakinlerinin isteklerine cevap verecek yerde Manisa Belediyesi zabıta memurlarını göndererek para cezası kesmeye girişti.

Mahalleye gelen zabıta memurları Belediyenin halka 10 gün süre tanıdığını, ondan sonra da her eve 1000 lira para cezası keseceğini bildirdiler. Elektriksiz olan Kuşçubahçe Mahallesinde kanalizosyon bulunmadığı için halk pis suları sokağa akıtmak zorunda kalıyor.

"BELEDİYE KOLUNU SIVASIN BİZ KAZMAYA HAZIRIZ"

Sorunlarını anlatan mahalle halkı, Belediyenin bu tutumu üzerine görüşen muhabirimize şu açıklamada bulundular:

"25 yıldır birçok yalanla başlarından savdılar. Seçimlerden önce 'her şeyi yapacağız, edeceğiz' diyen partililer şimdi neredeler? Sorunlarımızı Aydınlık gazetesinin yazması üzerine gelen Belediye çavuşları lağım ve pis suları sokak aralarına akıtmamamızı söylüyorlar. Peki nereye akıtacağız? Belediyenin işi ceza kesmek mi? Biz Belediyeden ceza değil iş istiyoruz. Hepimiz kazma kürekle kanalizasyon çukurlarını kazmaya hazırız. Yeter ki Belediye de bu konuda faaliyet göstersin."

Konya Ereğli'de kar yağışı üreticiye büyük zarar verdi

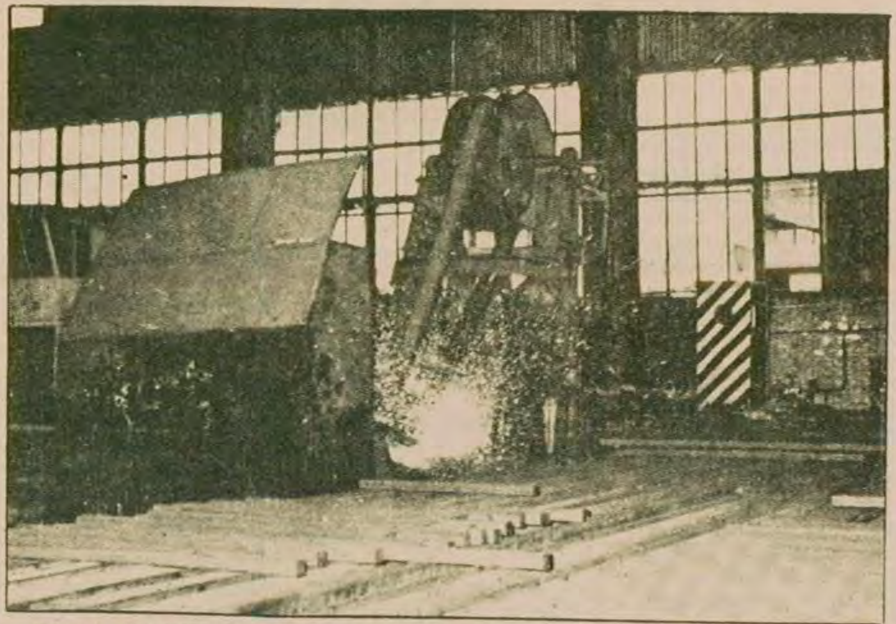
EREĞLİ (AA)

Konya'nın Ereğli ilçesine bağlı köylerde kar yağışı hayatı olumsuz etkiledi. İlçe kaymakamı Erdoğan İzgi, köylülerin hayvan yemi sıkıntısı çekmemeleri için gerekli tedbirlerin alındığını açıkladı.

Hafta başından beri aralıklı olarak süren kar yağışı yüzünden merkeze bağlı Körlü, Dedeli, Eskihisar, Çakıllar, Yastıkkaya, Osmanköseli, Deli Mahmutlu, Kayasaray, Büyükkoraş, Pınarkaya, Küçükkoray ve Kayaönü köylerinin ilçe merkezleriyle ulaşımı aksadı. Torosların yamaçlarındaki 35 yerleşim bölgesinde kar kalınlığı 5-6 santimetreye ulaştı.

MEYVE AĞAÇLARI ZARAR GÖRDÜ

Konya Ereğli'de selden sonra bu kez de kar yağışı meyve ağaçlarında büyük zarara yol açtı. Ziraat Odası Meclis Başkanı Osman Seyhan yaptığı açıklamada bölgede hava sıcaklığının gece eksi 1'e kadar düşmesi sonucu kiraz, vişne kayısı, badem, şeftali gibi meyva ağaçlarının soğuktan etkilendiğini, bu nedenle meydana gelen zararın 10 milyon civarında olduğunu söyledi.

Birçok alanda kullanılabilecek demir işleyen sıcak testereli tesislerden biri çalışırken

Mevcut tesislerde alınacak önlemler ekonomimizi ferahlatabilir

Yeter ki kendi kaynaklarımıza yönelelim!

"Demir-çelik üretimi üç katına çıkarılabilir"

- Politik amaçlı eleman atamaları büyük zararlara yol açıyor
- Bir yandan milyonlarca dolarlık taş kömürü ithal edilirken, çıkartılan taş kömürünün yarısı israf ediliyor
- Demir-çelik tesislerinde gübreden sıtma ilacına, naftalinden çimentoya kadar çok sayıda yan ürün elde etmek mümkün
- TİKP Bilim Kurulunun raporunda 7 maddelik bir önlem programı açıklanıyor

HABER MERKEZİ

TÜRKİYE'de kurulu demir-çelik tesislerinde alınacak bazı teknolojik önlemlerle üretimin 3 katına çıkartılabileceği bildirildi.

Türkiye İşçi Köylü Partisi Bilim Kurulu tarafından yapılan araştırmanın sonuçlarını derleyen raporda, demir-çelik sanayisinin içinde bulunduğu sorunlar belirlenerek çözüm yolları için bir program açıklanıyor.

Raporda, demir-çelik sanayisinin temel hammaddelerinden olan koklaşabilir taş kömürünün ancak yarısının bu sanayide kullanıldığı, diğer yarısının ise ulaştırma, ısıtma ve bazı sanayi kollarında israf edildiği belirtiliyor. Demir-çelik tesislerinde bazı teknik önlemler alınarak kok tüketiminin azaltılabileceği ve böylece büyük miktarlarda taşkömürü ithalinden kurtulunabileceği bildirilen raporda, Karabük Demir-Çelik Tesislerinde kok tüketimini azaltıcı önlemlerle, demir üretim kapasitesinin iki katına çıkartılabileceği açıklanıyor.

TİKP Bilim Kurulu raporu, demir-çelik sektöründeki yan ürünlerden de yeteri kadar yararlanılmadığını, alınacak önlemler yoluyla son derece değerli çok sayıda yan ürün elde etmenin mümkün olduğu belirtiliyor.

MEVCUT TESİSLERLE

Karabük, Ereğli ve İskenderun demir-çelik tesislerinin, bu sektörün bel kemiğini oluşturduğu bildirilen raporda, mevcut kapasitenin bile kullanılmadığı belirtilerek şöyle deniyor: "Gelişen teknoloji 20-25 yıl öncesinin aynı büyüklükteki fırınlarından bugün yüzde 50, hatta yüzde 100'e yakın daha fazla demir üretme şansını vermektedir. Bugün mevcut kurulu kapasite, alınacak bazı teknolojik önlemlerle rahatlıkla 3 katına çıkartılabilir. Yeni entegre tesis projelerinin gündeme getirilmesinden önce, eldeki mevcut kapasite bu şekilde değerlendirilmeli, demir-çelik açığının bu şekilde kapatılması yoluna gidilmelidir".

KOK TASARRUFU YOLUYLA

Demir-çelik tesislerinin demir cevherinden sonra en temel hammaddesi olan koklaşabilir taş kömürünün ancak yarısının bu sanayide kullanıldığı belirtilen raporda, eldeki kömürün diğer yarısının ulaştırma, ısınma gibi alanlarda israf edildiği açıklanıyor.

Demir-çelik sanayisinde kullanılan kömürün kül oranının düşürülmesi yoluyla önemli miktarlarda kömür tasarrufu sağlanabileceği belirtilen açıklamada şöyle deniyor: "Kurulacak ilave tesislerle kül oranının düşürülmesi imkanı varken, bu yola gidilmemekte ve ithalat tercih edilmektedir"

TİKP Bilim Kurulu raporunda verilen bilgiye göre, bir ton demir üretimi için başka ülkelerde ortalama 600 kg kok kullanılıyor. Japonya ve Almanya'da bu miktar, 380 kg. kadar düşüyor. Karabük ve Ereğli tesislerinde ise bir ton demir elde etmek için 850-900 kg. kok kullanılıyor. Mevcut tesislere yapılacak küçük eklemelerle bu miktarın 600 kg'a düşürülmesi halinde şimdiki üretimi iki katına çıkartmak mümkün. 1 ton demir için kullanılan kok miktarının 500 kg düşürülmesi halinde ise toplam demir-çelik üretimimiz 2,5 milyon ton artırılabiliyor.

TİKP Bilim Kurulu Raporunda, kok tasarrufu sağlamak için alınması gereken teknik önlemler açıklandıktan sonra, bu önlemlerin gerçekleştirilmesi için yapılacak masrafın 6 ay içinde kendini karşılayabileceği belirtiliyor.

YAN ÜRÜNLER

Demir-Çelik tesislerinde elde edilebilecek yan ürünlerin de değerlendirilmediğinin belirtildiği raporda, bu tesislerde gübreden sıtma ilacına, naftalinden çimentoya kadar çok sayıda yan ürünün elde edilmesinin mümkün olduğu üzerinde duruluyor.

Bugün büyük miktarlarda döviz ödeyerek çoğunu ithal ettiğimiz bu ürünlerin demir-çelik tesislerinde yan ürün olarak elde edilmesi için uygulanması gereken teknik çözümlerin de açıklandığı rapor; bugün israf edilen "fırın curufu" üzerinde de önemle duruyor. Yüksek fırın curufunun klinkerle karıştırılarak yüksek kaliteli çimento üretiminin mümkün olduğu belirtilerek, Almanya'da çimento üretiminin yüzde 40'ının bu yolla karşılandığı bildiriliyor.

ÖNLEMLER

Türkiye İşçi Köylü Partisi Bilim Kurulu Raporunda, demir-çelik sektöründeki sorunlar ve alınması gereken önlemler şöyle sıralanıyor:

1. Mevcut tesislerde gerekli teknolojik önlemler alınarak şimdikinin 3 katı kapasiteye ulaşılabilir. Yeni tesisler kurma yoluna gitmeden önce, mevcut tesisleri bu yolla değerlendirmek gerekir. Alınacak önlemler ve kurulacak yeni tesisler için kendi teknik eleman gücümüze dayanmalı, yabancı danışman, yüksek bürokrat ve politikacıların etkinliğine son verilmelidir.

2. Tesislerde enerji ve kok tüketiminde tasarrufa gidilmeli, yan ürünler değerlendirilmelidir.

3. Ülkemiz, demir cevheri bakımından zengin değildir. Bu yüzden, yüksek tenörlü cevher yerine, zenginleştirilmiş cevher kullanılmalıdır. 1976 yılında tamamlanması planlanan Divriği Konsantrasyon Tesisleri derhal tamamlanmalı ve Hasan Çelebi projesine başlanmalıdır.

4. Demir çelik tesislerine hammadde taşımacılığında, demir ve deniz yoluna öncelik verilmeli, karayolu taşımacılığından kaçınılmalıdır.

5. Üretilen maden kömürünün tamamı, demir-çelik sanayisine verilmeli ve kül oranının düşürülmesi için gerekli tesisler bir an önce kurulmalıdır. Kömür üretiminde maliyet düşürücü önlemler alınmalıdır.

6. Demir-çelik tesislerine politik amaçlı eleman atamalarına son verilmeli, her uzmanlık dalında sürekli eleman yetiştirilmelidir. Kamu kuruluşlarında çalışanlar arasında ayrıma son verilmeli, tüm çalışanlara grevli-toplu-sözleşmeli sendikal haklar tanınmalıdır.

7. Demir-çelik sektörünün tümünü kapsayan ve koordineli bir çalışmayı sağlayacak merkezi bir örgüt kurulmalıdır.

2000 yılında Dünyanın nüfusu altı milyar, Türkiye'nin yetmiş milyon olacak

ANKARA (ÖZEL)

Dünya nüfusunun iki bin yılında en az altı milyara, Türkiye'nin nüfusunun ise en az 70 milyona ulaşmasının beklendiği bildirildi.

Birleşik Amerika'nın başkenti Washington'daki Özel Nüfus Araştırma Bürosu tarafından yayınlanan bir araştırmada, halen dört-buçuk milyar olan dünya nüfusunun 20 yıl süresince en az iki milyar, en çok da beş milyar artabileceği kaydedildi.

Dünya Bankası tarafından sağlanan bazı verilerin ışığı altında yapılan araştırmaya göre, 20 yıl sonra, Asya kıtasının, üç buçuk milyara ulaşması beklenen nüfusuyla dünyanın en kalabalık kıtası olması da bekleniyor.

Araştırmada ayrıca, iki bin yılında, Hindistan'ın, nüfusunun bir buçuk milyarı geçerek, dünyanın en kalabalık ülkesi olabileceği bildiriliyor.

1980 yılı rakamlarına göre, 975 milyon nüfusuyla, halen Çin Halk Cumhuriyeti dünyanın en kalabalık ülkesi olma özelliğini koruyor.

Kitapta, Stockholm'deki konferansa katılan Yazı İşleri Müdürümüz Ataberk'in konuşması da yer alıyor

Documents from the Kampuchea Conference Stockholm 17–18 November 1979

Kamboçya Konferansının belgeleri yayınlandı

STOCKHOLM (ÖZEL)

17-18 Kasım 1979 tarihlerinde İsveç'in başkenti Stockholm'da yapılan "Kamboçya Konferansının" belgeleri İngilizce ve Fransızca olarak yayınlandı. Kitapta konferansta yapılan konuşmaların tümü alınan kararlar ve dayanışma mesajları bulunuyor.

Vietnam işgalinden sonra Kamboçya'nın içinde bulunduğu durumu çeşitli açılardan ele alan belgeler arasında Demokratik Kamboçya Devlet Başkanı Khieu Samphan'ın bildirisi ve Demokratik Kamboçya Sosyal İşler Bakanı Bayan Ieng Thirith'in konuşmasının yanı sıra İsveçli ünlü yazar Jan Myrdal'ın "Uluslararası Dayanışmayı" tahlil eden bir yazısı yer alıyor. Belgeler kitabında gazetemiz Yazı İşleri Müdürü Mehmet Ataberk'in konferansta yaptığı konuşmaya da yer verildi.

"Kamboçya Konferansı Belgeler Kitabı", Batı basınında, en yetkili kişi ve uzmanlardan Demokratik Kamboçya gerçeğini zengin bilgilerle kavratması açısından değerli bir derleme kitabı olarak niteleniyor.

Mehmet Küçükdal anıldı

İSTANBUL (ÖZEL)

Devrimci gençlik mücadelesinin önderlerinden Mehmet Küçükdal öldürülmesinin 3. yıldönümünde Türkiye İşçi Köylü Partisi İstanbul İl Merkezinde düzenlenen bir anma toplantısıyla anıldı.

Sultanahmet Meslek Lisesi öğrencilerinden Mehmet Küçükdal 1977 yılının 20 Nisan günü Vatan Caddesinde faşistlerin saldırısına uğradığı sırada bir provokatörün açtığı ateş sonucu vurularak öldürülmüştü.

KÜÇÜKDAL'IN MÜCADELE DOLU YAŞAMI

1956 yılında Diyarbakır'da doğan Mehmet Küçükdal 1974 yılında hem çalışıp hem okuyabilmek için İstanbul'a geldi. O sıralar İslamcı görüşlerin etkisi altında olan Küçükdal Acar Film işçilerinin grevi sırasında devrimci fikirleri kavradı ve greve önderlik etti. Profilo işçilerinin Devlet Güvenlik Mahkemelerine karşı yürüttükleri mücadele onun için devrimci bir okul oldu. Daha sonra Sultanahmet Meslek Lisesine giren Küçükdal gündüz okuyup gece bir dokuma atölyesinde çalışmaya başladı. Sultanahmet Meslek Lisesi, çevredeki diğer liseler ve Sultanahmet İTİA'daki öğrencilerin faşist saldırılara karşı mücadelelerine önderlik etti. Meslek Lisesi mezunlarının üniversiteye girebilmesi talebi ve MC hükumeti tarafından okutulmak istenen gerici-ırkçı ders kitaplarına karşı mücadelelerin de içinde yer alan Küçükdal, çevresinde saygı uyandıran, fedakar bir devrimciydi.

Mehmet Küçükdal 20 Nisan 1977 günü Vatan Caddesinde bir grup arkadaşı ile yürürken Edirnekapı Yurdunda üslenen MHP'li komandoların saldırısına uğradığı sırada bir provokatörün ateş açması sonucu şehit oldu. TİKP İstanbul İl Merkezinde düzenlenen anma toplantısında Mehmet Küçükdal bir mektupta yazdığı şu sözlerle anıldı:

"Biz proleter devrimciler, revizyonist fikirleri mahkum ediyoruz. Revizyonistlerin ne tehditlerine ne de aldatmaca sözlerine aldırmıyoruz."

Fotoğrafta anma toplantısından bir an

Mehmet Küçükdal

Diyarbakır'da konutlar deprem yönetmeliğine aykırı yapılıyor

DİYARBAKIR (AA)

Üçüncü ve dördüncü derece deprem kuşağı üzerinde bulunan Diyarbakır'da konutların Deprem Yönetmeliğine aykırı olarak inşa edildiği açıklandı.

İmar ve İskan Müdürlüğü yetkililerinin verdikleri bilgilere göre, merkez ve ilçelerde yapılmakta olan binaların inşaatlarında Deprem Yönetmeliğine uyulmadığı gibi İmar Kanunu da gözönüne alınmıyor.

Yöre halkının hayvancılıkla geçindiğine dikkat çeken yetkililer, prefabrik evlerin halkın bu ihtiyacını karşılamaktan uzak olduğunu, ayrıca kan davalarının yaygın olduğu bölgede betonarme konutların daha güvenilir bulunduğunu kaydettiler.

LİCE DEPREMİNDE BİNLERCE KİŞİ YIKINTILAR ALTINDA KALARAK CAN VERMİŞTİ

Diyarbakır'ın Lice ilçesinde 1975 yılında meydana gelen ve binlerce konutun yerle bir olmasına neden olan depremden sonra birçok köy prefabrik evlerle yeniden inşa edilmişti. Hayvan beslemeye elverişli olmayan bu evler ise halkın ihtiyacını karşılamadığı için ilgi görmemişti.

40 yıl sonra Köy Enstitülerini nasıl değerlendiriyorlar?

Hazırlayan: Mehmet Yeşil

Seyfi Koryürek:

"İNSAN İŞ İÇİNDE EĞİTİLEREK DEĞERİNİ BULUR"

Seyfi Koryürek

— Köy Enstitüleri, ne amaçla açılmıştı? Yararı ne oldu? Eksik ya da hatalar nelerdir?

— 1) AMAÇLAR: A/ Köy çocuklarını, KÖYE GÖRE öğretmeni, köy koşulları içinde yetiştirmek,

B/ Köye yararlı meslek ve sanat adamları ihtiyacını karşılamak,

C/ Köylerdeki geniş bilgisizliği ve insanlarındaki uyuşukluğu yenmek,

Ç/ Bunları yaparken, Enstitünün kurulduğu ve kesimine giren köylere "3803 ve 4274 sayılı YASA'lara uyarak ÖRNEK olmaktır.

Yasaların çıkarılmasını zorunlu kılan nedenler de şunlardı:

"1935" yılı nüfus sayımına göre, ülkemizin kırk bin yerleşim bölgesinde okuma-yazma bilmeyenlerin oranı yüzde 90, okulsuz, öğretmensiz KÖY sayısı, yirmi bin idi.

(3803) sayılı yasanın kabulünden on iki yıl önce Yeni Türk Harfleri kabul edilmişti. Cumhuriyetimizin ilanından da, on yedi yıl geçmişti.

Kurtuluş Savaşımızın sonundaki bu tablo, için yakınlarda kaybettiğimiz Prof. Hikmet Bayur'a verilen emir şudur: Köyler nasıl kalkınır? Köy gençleri nasıl eğitilirse, köylere yararlı olur?

Amacın başı, beyni, bu emirde saklıdır. Üretici eğitime, hemen başlanmalıdır.

2) YARARLARI: A/ 1940-1945 yılları arasında okulsuz yirmi bin köyün, on yedi bini okula, öğretmene, bir buçuk milyon köy çocuğu da ilkokul öğrenimine kavuşturulmuştur. Hem de, İkinci Dünya Savaşı yıllarında.

B/ Ülkemizde köye göre öğretmen yetiştirme çığırı tarım-sanat ve kültür derslerinin, kitap bilgisini uygulamaya alarak, ki bu sanatlar (Tarım sanatlarının bütün dalları, doğramacılık, marangozluk, demircilik, arıcılık ve kooperatifçilik)tir.

C/ Enstitünün kurulduğu köyde ve kesimine giren köylerde verimli örnekleri görüldü.

Ç/ Düzenli bir çalışma, yaşama, iyi bir yirmi dört saat, her sabah yapılan mandolinli, sazlı, davullu, oyunlu jimnastikle, köyde bir canlılık başlatıldı.

D/ İlk kez ülkemizin gençlik eğitiminde kız, erkek beraberliği başlatıldı.

E/ Okumanın yalnız ders kitabı ile olmadığının "okuma saatleri" ile yapıldığının alışkanlığı başlatıldı.

F/ Köylerin canlı ve cansız varlıklarının, geleneklerinin sosyal bilgiler dersinin uygulaması ile köy dosyaları yapılmaya başlandı.

G/ Köy Enstitüsünde günlük, haftalık, aylık işlerin nöbetleşe ve enstitüde görevli herkesçe birlikte yapıldığının verimliliği gösterildi.

H/ Köye zararlı durumların yararlı da olabileceğinin somut örnekleri görüldü. Örneğin: Bizim Çifteler Köy Enstitüsünde, Hamidiye ve Mahmudiye köyleri arasındaki Seydisuyu yatağı sıtmalıktı. Bu su, sıtmadan, yirmilik atlı saporlarla arındı. Sonra da Hamidiye'de, suyundan elektrik üretildi; türbinle. Bu güç ile değirmenimiz işledi. Enstitüye içme ve kullanma suyu bundan verildi.

İ/ Bizim köyde ot bitmez diyen doksanlık ihtiyarlar, Mahmudiye bölümündeki tepeye akasya ormanı, yamaçlarına badem, bağ dikilince, "Siz bu topraklara yemin ettirdiniz... şunu şunu da verecek misin?" dediler.

J/ Tarım, sanat alanındaki uygulamalarda, kültür derslerinin uygulamasında, aritmetik ve geometrinin de-öğrenilmesinden yılanları şaşırtacak ölçüde-kolaylıklar sağlandı.

K/ Verimli olması için, saatlik öğrenim yerine haftalıköğretim başlatıldı. Bu tür uygulamadan kardeş köy enstitüleri de yararlandı.

L/ Devlet bütçesine yük olmadan da, yüce işlerin başarılacağının, hiç kimsenin inkar edemeyeceği örnekler verildi: Tarlada buğday, değirmende un fırında ekmek, İkinci Dünya Savaşı yıllarında, iki köydeki enstitünün "bin üç yüz öğretmen adayına yedirildi...

M/ En önemli ve paha biçilmez olanı da: Köye göre öğretmen yetişirken ileri öğrenime yetenekli gençlerin, değerlerin ortaya çıkmış olmasıdır. Bunlar arasında, 1980 yılının Türkiyesinde:

— Parlamentomuzda, üyelikler,

— Üniversitelerimizde öğretim görevliliği ve yöneticilikler,

— Bakanlıklarda önemli görevlerde olanlar,

— Eserleri yabancı dillere çevrilen yazarlar, sanatçılar,

— Yine eserleri tiyatro ve sinema filmine konu olmuş; Toplum kalkınmamızın temel taşı olmuş değerlerimizin bulunmasıdır.

3) EKSİKLERİ ya da hataları: a) Eksikleri, ülkemizin yedi coğrafya bölgesinde kırk yıl önce kurulu eğitim kurumlarımızın sayısının elliye çıkarılmamasıdır) Kuruluşları tam olan yirmi bir ildeki Köy Enstitülerinin kesimine giren köylerde, yatılı bölge okulları sayısı yeterli değildi. Çünkü okulsuz öğretmensiz köylerin çocuklarının, bu tür okullara gereksinmesi vardı.

KÖY ENSTİTÜLERİ, uygulandığı yerlerde nasıl karşılanıyordu? Etkisi ne oldu?

A/ Nasıl karşılanışı, 1. İlk önceleri-doğal olarak-yadırganmıştı. Bu ne biçim kızlı, oğlanlı okul diye. Tıpkı şapka, Türk harflerinin kabulü ve peçe çarşaf dönemi gibi, (Red-Tartışma-Kabul) dönemi kısa sürmüştü. Olumlu karşılanmıştı. Sonra da Enstitü kesimine giren köylerde tanınarak korunmuştu.

B/ ETKİLERİ'nin başlıkları şöyledir: 1. Enstitünün kurulduğu köylerde düzenli bir çalışma örneği gösterildi. 2. Temizlik, sağlık, beslenme, eğlenmede örnek olmuştu. 3. Enstitüye alınan öğretmen adayı kızların yetiştirilmeleri, anne ve babalarının Enstitüye misafir edilmesi çok beğenilmişti. 4. Her sabah yapılan oyunlu türkülü, şarkılı sabah jimnastiği, köylerdeki uyuşukluğu dağıttığı, yendiği için yararlı olmuş ve sevilmişti. Hemen belirtelim ki 1980 yılının televizyon programlarında seyrettiğimiz folklor gösterilerinin kaynağı tümüyle Köy Enstitülerinin malıdır.

5. Enstitü kesimine giren köylerde yapılan okul ve öğretmen evi yapımları, köylerdeki ilköğrenimin hızlanmasına —hem de İkinci Dünya Savaşı yıllarında— geniş ölçüde yararlı oldu. 6. Enstitüde yapılanlardan köylere örnek alındı. Örneğin ilk pulluk. Köy Enstitülerinde yapılmış ve uygulanarak köylere yayılmıştı. Köyde ölü duran topraktan tuğla yapıldığı, Köy Enstitülerinde görülmüştür. Sepet kovandaki arıların ölümleri, Köy Enstitüsündeki Fenni Arıcılık kurslarıyla önlenmiş ve bugünkü tonlarca bal üreten köyler ve ilçeler servet haline, sağlık gücüne kovuşturulmuştur.

7. Adı "İmece" olan bilimsel adı kooperatifçilik, ilk kez ve en yeni teknikle Köy Enstitülerinde başlatılmıştır. 1942-1945 yıllarında Eskişehir-Çifteler Köy Enstitüsünde rahmetle andığımız A. Zeki Gençosmanoğlu'nun geliştirdiği vagonlarla İstanbul'dan Hamidiye ve Mahmudiye köylerine getirttiği ihtiyaç mallarıyla bu günün Tansa'sı olmuştu..

Etkilerin bütün Türkiye'de ve yirmi bir ildeki ölçüsünü ancak bir Köy Enstitüsü kitabı ile ve toplum kalkınmasının temeli olduğunu görerek anlamak olanaklıdır. Anket sorularına sığmaz.

Özetlenirse: Olumludur. En geniş kapsamıyla; çok yönlü yarar sağlamıştır.

KÖY ENSTİTÜLERİ'nin eğitim biçimi ne idi? Bu gün böyle bir girişim olsa, eğitim nasıl ele alınmalıdır?

A/ Yalnız kitap bilgisi ile yetinilmeyip, tarım-sanat ve kültür dersleriyle uygulama alanı yaratılarak yapılan (iş ile, yaparak öğrenilen eğitim) idi.

Yurt içinde başlatılan, olumlu sonuçları yurt dışında da örnek alınan Köy Enstitülerinin eğitim ve öğretim biçiminin uygulamasında sağlanan başarıyı:

1) Katı disipline başvurmadan, 2) Dayaksız, küfürsüz, sert sözle azarlamadan, 3) Karakolsuz, jandarmasız, polissiz, silahsız eğitim yaparak, 4) Düşünmeye, tartışmaya, eleştiriye olanak yaratarak, 5) Zorlanma, nazlanma, şımarıklığa ortam hazırlamadan, 6) Birlikte çalışmanın alışkanlığı kazandırılarak, 7) İnsanları sevmenin, onların gerçek ihtiyaçlarına göre hazırlanmak gerektiğinin örneğini göstererek, 8) Enstitünün her uygulama alanında, sadece öğretmen adayları ve hizmetliler değil, "Çoban, at bakıcısı, inek, ahırında görevliler" dışında nöbet tutularak, usta öğretici, yönetici Küme ve Enstitü Başkanlarıyla nöbet tutularak, 9) Yorulmadan dinlenmenin tadı olmaz, atasözünü PAROLA yaparak her mevsimde çalışılarak, 10) Hafta sonlarında EĞLENTİ GECELERİ yapılarak 11) Haftalık İş Tenkidi yapılarak yürütülen iş ile eğitim programı uygulamasıyla elde edilmiştir.

"Zaman zaman 80 kilometreyi bulan uygulama gezilerinde hem derslerin tek düzeliğinden sıyrılır, hem de tarih, coğrafya yurttaşlık dersi pratiklerimizi hayatın içinde gerçekleştirirdik" diyor Seyfi Koryürek-Fotoğrafta o günlerden bir an...

Yarın: Seyfi Koryürek'in görüşlerinin devamı

Bilecik'e anarşi nasıl giriyor?

(Baştarafı 1. sayfada)

Bilecikliler bugüne kadar hiç bir hükümetin, son Demirel hükümeti kadar partizanlık yapmadığını söylüyorlar. Milli Eğitim, YSE ve Bilkon Fabrikalarında şikayetler doruğa çıkmış. Yalnız YSE'den 31 işçi atılmış. İşçi çıkarmada birinci amaç, sendika özgürlüğünü yok etmek. YSE-İş ve Tek-Gıda-İş Sendikalarının yöneticileri işten çıkarılıyor ve MİSK'in bu iş kollarındaki sendikaları getirilmek isteniyor.

•MİSK nasıl getirilecek • Elbette ilkönce Türkeşçi sendikanın öncüleri işe alınıyor. Yozgat'tan, Tokat'tan ve Kayseri'den getirtilen beli tabancalı bir kısım zorbalar işyerlerinde rahat huzur diye bir şey bırakmıyorlar. Bu durumdan Bilecik'in yerlisi olan MHP yanlıları bile yakınıyorlarmış. Dışardan gelenler onlar üzerinde bile zorbalık uyguluyorlar. Yakın zamana kadar herhangi bir olay görülmeyen Bilecik'te adam dövme ve tehditler başlamış durumda. Birçok yerde olduğu gibi polis örgütü içinden de bunlara arka çıkanlar var. Geçenlerde yapılan Bilecik Ülkü Yolu Gecesinde "Emniyet mensupları adına 4 bin lira bağış yapıldığı" ilan edilmiş. Gecede Doğan Öz'ün katili İbrahim Çiftçi'den gelen mesaj da okunuyor, Veli Can Oduncu övgü ile anılıyor. Ve bütün bu rezalete arka çıkan Demirel iktidarı!

Demirel, hükümeti kurarken siyasi himaye görmezse anarşinin önlenebileceğini söylüyordu. Bu görüş, hükümet programına da konmuştu. Oysa bugün azgınlaşan anarşi odağı bizzat Demirellerden himaye görüyor.

Bilecik'te bütün bu gerçekleri öğrenirken, Demirel'in daha bir gün önce Ümit Kaftancıoğlu'nun katledilmesi dolayısıyla çektiği başsağlığı telgrafını hatırlıyorum. Hatta Doğan Öz'ün cenaze törenine bile gelmişti. Karafakioğluların, Doğanayların, Cömertlerin, Tütengillerin ardından üzüntü beyanatları vermeyi de ihmal etmemişti.

Artık bütün bunlara ikiyüzlülük mü demeli, ne demeli? Bir yandan katilleri himaye etmek, öte yandan başsağlığı telgrafları ve üzüntü beyanları. Bir yandan anarşiye karşı mücadeleden söz etmek, öte yandan terörün komandolar eliyle ülkenin her yanına yayılmasını destekleyen bir siyaset!

Anarşiyi ülkemizde kim başlattı, kim yaydı?

Bazıları ülkücü komandoları bir tepki ve savunma hareketi olarak göstermeye çalışıyorlar. Oysa anarşinin henüz yeni girmekte olduğu Bilecik gibi yerler, gerçeği araştıran dürüst insanlar için yeteri kadar öğretici.

Anayasaya saldırı reklamı

(Baştarafı 1. sayfada)

ladığı Anayasa Seminerinde, Feyzioğlu'nun haricindeki bütün konuşmacıların sözleri uzun, uzun verildi. Cumhurbaşkanlığına vekalet eden İhsan Sabri Çağlayangil'in mesajının cümle cümle okunuşu, mesajın başarı dileklerinin ötesinde yorumlar taşıması, Başbakan Demirel'in semineri desteklediğini açıklayan telgrafının verilişi, dikkatleri bu konu üzerinde topladı.

Özellikle, bir seminerin televizyonda bu türlü sunuluşuna alışık olmadığımız için, bu habere atfedilen önemi habercilik ilkeleriyle de bağdaştıramadığımız için, Anayasa Semineri haberinin başka amaçlarla hazırlandığını düşündük.

Düşündük ki, bu seminer sıradan bir seminer değildir. Tercüman gazetesi tarafından hazırlanışı, hükümetin bu seminere gösterdiği ilgi ve başarısı için ifade ettiği temenni ve televizyonun bu haberi sunuş biçimi ile, 1961 Anayasası bir ortadan kaldırma operasyonu ile karşı karşıya. Amaç bir rüzgar yaratmak ve 1961 Anayasasının sayfalarını bu rüzgarın içinde savurmak.

Anarşiye kaşık

(Baştarafı 8. Sayfada)

sağlayamadığı kredivi Kral Halid'den bana sen bul, yüzde iki komisyon veririm demiş.

Bir görüşe göre de Demirel Kaşıkçı'dan Güney Fırat Projesi için kredi istemiş.

Bu akla yakın bir ihtimal. Çünkü bu projeye kolaylıkla kredi bulunamıyor. Oysa proje gerçekleşse, buğday üretimimiz 20 milyon ton artacak. Söylendiğine bakılırsa Harran Ovasını ucuza kapatmayı düşünen birtakım açıkgözler, Kaşıkçı'yı Türkiye'ye çağırıp Güney Fırat Projesine kredi bulması için Demirel ile anlaşmasını sağlamaya çalışmışlar.

Bunlar birtakım söylentiler.

Başbakanımız bir açıklama yapmış bulunuyor. Adnan Kaşıkçı, Türkiye'ye onun daveti ile gelmiştir ama ne konuştukları ikisinin bileceği iştir. Demirel, resmi açıklamasında "Konuştuklarımız bize kalsın. Türkiye'de gizli kapaklı birşey olmaz" demiştir. Öyleyse biz züğürtlere kalan, Kaşıkçı'nın malı ile çene yormaktan başka şey değildir.

Böyle günlere kaldık! Artık hükümet başkanlarımızın uluslararası silah ve petrol komisyoncularıyla ne konuştuğunu bile soramıyoruz.

Konumuza dönelim. Şu yüzde 8'lik diğerlerine.

Kaşıkçı da olmadığını göre....

Kimdir bu bilinmeyenler Allah aşkına?

DÜZELTME: Cumartesi günkü yazımızda ozan Eylemi'nin adı Eylemci olarak çıkmıştır. Düzeltir, özür dileriz.

AP'li müdür...

(Baştarafı 1. sayfada)

MHP'li Müdür göreve başladıktan sonra okul disiplin kurulu kararı, il disiplin kurulu kararı ve bakanlık onayı ile Çubuk Lisesinden uzaklaştırılan komando Ercan Dönmez'i tüm yasaları çiğneyerek tekrar okula kaydetti. Müdürün bunun yanısıra MHP'lilerin okul koridorlarında öğretmenleri tehdit etmesini, sözlü saldırılarda bulunmasını memnuniyetle karşıladığı, sol görüşlü öğrenci ve öğretmenlere saldırmalarına göz yumduğu da bildirildi.

Gökçe'nin "Tek felsefemiz Türk milliyetçiliği, bunun dışında bir düşüncemiz yok. Okulun içinde ve dışında buna karşı bir düşünceye müsaade etmeyeceğiz" diyerek kışkırtmalarda bulunduğu da belirtildi.

ESKİ ÜGD BAŞKANI LİSEYE KATİP OLDU

Ahmet Gökçe, MHP'li öğrencileri himaye ederken idari kadroya da MHP'lileri dolduruyor. MHP'nin saldırılarının planlayıcısı eski ÜGD Başkanı İsmail Türkoğlu yeni müdürün göreve başlamasıyla Çubuk Lisesine katip oldu. İsmail Türkoğlu'nun bu göreve gelmesiyle lisedeki odasının ÜGD şubesi haline geldiği, Çubuk'un tüm komandolarının akşama kadar odasına gelip gittiği ve okul koridorlarında bulundukları, öğretmenleri tedirgin ettikleri her an saldırıya hazır bekledikleri bildirildi.

ORHAN YAVUZ CİNAYETİNE KARIŞAN EMİN YILMAZ TARİH ÖĞRETMENİ

Bu arada Erzurum Üniversitesi öğretim üyelerinden Doç. Orhan Yavuz'un katledildiği sırada Erzurum ÜGD Başkanı olduğu ve bu cinayete adı karıştığı belirtilen Emin Yılmaz isimli komandonun Çubuk Lisesine tarih öğretmeni olarak atandığı öğrenildi. Emin Yılmaz'ın göreve başlar başlamaz Milli Eğitim Bakanlığının tamimlerine aykırı olarak öğrencilerine "Kilit" isimli bir kitap okuttuğu ve bu kitap üzerinden imtihan ettiği belirtildi. Emin Yılmaz'ın öğrencilerin başarısını yüzde 40 bu kitaptan, geri kalanını diğer bilgilere göre değerlendireceğini açıkça söylediği de öğrenildi.

Eskiden beri Çubuk'a ne zaman gelse olayların patlak verdiği belirtilen Emin Yılmaz'ın öğretmen olarak atanması veliler ve öğrenciler tarafından hoşnutsuzlukla karşılandı.

DÖRT MÜDÜR YARDIMCISI İSTİFA ETTİ

Öte yandan, her geçen gün gerilimin arttığı, patlamaya hazır bir fıçı haline getirilen Çubuk Lisesinin dört Müdür Yardımcısı Sadullah Aksoy, Hasan Küçükalı, Yüksel Ceylan ve Ali Tekin çıkacak olaylardan sorumlu olmamak için ve MHP'li Müdürün baskıları yüzünden görevlerinden istifa ettiler. Boşalan dört Müdür Yardımcılığından birine de tarih öğretmeni Emin Yılmaz atandı. Emin Yılmaz'ın bu göreve gelmesinden sonra olayların daha da artacağı belirtiliyor.

İSİM DEĞİŞİKLİĞİ

Yenimahalle 3. Asliye Hukuk Mahkemesinde Fatoş adımı, İlknur olarak değiştirdim.

İLKNUR YAMAN

Hasan Fehmi...

(Baştarafı 1. sayfada)

Güneş Anadolu topraklarındaki parçalanmanın emperyalist güçlerin yayılma programlarının bir aşaması olabileceğini de belirtti.

Yankı dergisinin, Doğu'daki bölücü örgütler ve bunların dış güçlerle ilişkisi konulu sorularını cevaplandıran Hasan Fehmi Güneş, gerek Apocuların, gerekse diğer bölücü örgütlerin Doğu ve Güneydoğu bölgesinde ırkçı bir amaca yöneldiğini söyledi.

1980 yılı başlarında Apocuların karşısına KUK'çuların çıkarak şiddet eylemlerinin iki yönlü hale geldiğini belirten Güneş, "Apocuların karşısına devletin yerine, Kukçuların dikilmesi çok tehlikeli bir gelişmedir" dedi. Güneş aşiretlerin bu gruplardan yararlandığını da sözlerine ekledi.

Güneş, Yankı'nın "Bu örgtülerin dışla bağıntıları nedir?" sorusunu da şöyle cevaplandırdı. "Anadolu topraklarının parçalanması, önümüzdeki yıllarda doğal gıda maddeleri sıkıntısı çekecek emperyalist güçlerin yayılma programlarının bir aşaması olur" Güneş, ABD'nin bu örgütlerle ilgilendiğini yalanlayamadığını söylerken, Doğu Bloku ile ilişkisi konusunda da bunların teoride Leninci olduklarını söylediklerini, ancak uygulamada baskıcı ve sömürücü olduklarını belirtti.

Seçmen...

(Baştarafı 1. sayfada)

lecekler. İki hafta süreyle askıda kalacak olan kütüklerde isminin yer almadığını gören seçmenler İlçe Seçim Kurullarına itiraz ederek kayıtlarını yaptırabilecekler. 29 Temmuzda yazılmamış yurttaşlar o tarihte oturdukları adreste halen ikamet ettiklerini teşvik ederek itiraz edebilecekler.

Bu yılki mahalli seçimlerde ve daha sonraki seçimlerde oy kullanabilmek için tekrar sayım yapılmayacak. Seçimlerde oy kullanacak yurttaşların bu iki haftalık süre içinde kütükleri inceleyerek, kayıtlarını yaptırmaları gerekiyor.

YSE 3. Bölge Müdürü işçilere baskı yapıyor

İZMİR (ÖZEL) İZMİR YSE 3. Bölge Müdürü Kaya Serdaroğlu, Müdür Muavini Arif Usta ve Suat Erbil, işçilere Köy-YSE İş'e geçmeleri için baskı yapıyor.

Kaya Serdaroğlu YSE-İş Birinci Şube Başkanı Şeref Bora'yı sendikanın yerini boşaltmadığı takdirde iş akdini feshetmekle tehdit ediyor.

Ancak işçiler, Sendika Başkanı Şeref Bora'nın iş akdinin feshedilmesi halinde direnişe geçeceklerini bildirdiler. Öte yandan Köy YSE-İş'e geçmemek için direnen bütün çalışanlar, görevleri dışında işler yaptırılarak yıldırılmak isteniyor.

Seminerde neler konuşuldu?

(Baştarafı 1. sayfada)

FEYZİOĞLU Anayasaya getirilmek istenen değişikliklere karşı çıktı. "Milletleri karayazılar değil, insanlar idare eder" dedi. Yapılacak değişikliklerin bugünkü durumu daha da kötüye götüreceğini belirtti. Ancak Feyzioğlu'nun eski Demokratlar önünde boynu eğikti. Eski Demokratlar durmadan kükrüyor, Feyzioğlu ise 27 Mayıs'ı savunamıyor, özeleştiri mahiyetinde sözler söylüyordu. Feyzioğlu 27 Mayıs hareketini "rejimin inkitaa uğraması" olarak nitelendiriyor, eski Demokratların gözünün içine bakarak "1960'dan önce bizlerin arasında ne küçük ayrılıklar varmış meğer, şimdi ne güzel anlaşabiliyoruz" diyordu.

Anayasayı değiştirme taraftarları öylesine bir hava yarattılar ki Feyzioğlu savunmaya çekilerek "Ben Anayasayı savunmuyorum, devleti savunuyorum" demek zorunda kaldı. Sanki Anayasayı savunmak suçmuş ya da devleti savunmakla Anayasayı savunmak arasında bir çelişki varmış gibi.

Yargının bağımsızlığı

"Değiştiricilerin" 1961 Anayasasında en çok rahatsız oldukları noktaların başında "yargının bağımsızlığı" ve yasama ile yürütmenin ayrılığı geliyordu. Anayasa Mahkemesinden son derece şikayetçiydiler. Kanunların Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesini istemiyorlardı. Bu şahıslar Anayasa Mahkemesinden son derece şikayetçiydiler ama İstiklal Mahkemelerinin özlemini duyuyorlardı. Doğrusu demokratik hukuk devleti anlayışlarına diyecek yoktu.

Sebati Ataman "Yargının sorumluluğu yok mu, olmayacak mı?" diye soruyordu. Celal Yardımcı "Kuvvetler ayrılığını getirerek devletin kuvvetlerini bölüp parsellemek mi?" diye yakınıyordu.

Yani istedikleri ne halk tarafından, ne bağımsız mahkemeler tarafından, ne de parlamento tarafından denetlenemeyen hükümetin oluşturulmasıydı. Aradan onca yıl geçtiği halde DP dönemini unutamamışlar, onun özlemiyle yaşıyorlardı.

Feyzioğlu eski Demokratlara karşı bağımsız yargıyı savundu. Ancak bu savunmayı da karşı tarafa sürekli tavizler vererek yaptı. Kükreyenlerin önüne doymaları için birçok kurban attı. Bunların arasında 1974 affına uğrayanlar da vardı. Feyzioğlu 1974 affından yararlananları öyle bir tanımladı ki, herkes hayretler içinde kaldı. İnsan kanı içen caniler, vb.,vb. Ya Feyzioğlu durumu çarpıtıyordu, ya da 1974 affından yararlananların gerçek niteliklerini bilmiyordu. Biz birinci duruma daha çok ihtimal veriyoruz.

SEMİNERDE konuşan 1961 Anayasası aleyhtarları seçim sisteminden de şikayetçiydiler. Küçük partiler ortadan kaldırılmalıydı. Tek bir partiye büyük çoğunlukla iktidar olma yolunu açacak çoğunluk sistemine geçilmeliydi. Aynı zamanda Parlamentonun rolünü kısıtlayacak bir Başkanlık sistemi getirilmeliydi. Ancak böylece yargı denetiminden de kurtulmuş bir tek parti iktidarı istediğini yapabilir, halkı istediği gibi ezebilir, har vurup harman savurabilirdi. Profesör Karayalçın "Ya bu değişiklikler yapılır ya da tek parti diktatörlüğüne gidilir" türünden tehditler savuruyordu. Sanki önerilenler tek parti diktatörlüğünden pek farklıymış gibi. Fethi Çelikbaş "Bölücülerin bir kısmı Parlamentonun içindedir" diyerek Parlamentoya doğru parmağını sallıyordu. Anlaşılan artık AP tek başına iktidara gelme umudunu kaybetmiş, milli iradeye "güvenmekten" vazgeçmiş, yeni yolların denemesine girişmişti.

İşçi hakları

FEYZİOĞLU Anayasa değişikliğine karşı çıktı ama işçi haklarına saldırı konusunda eski Demokratlarla tamamen birleşti. Acıklı ve inandırıcı olmayan bazı hikayeler anlattı. "Yer süpüren çöpçü ne ücret alıyor, devlet sırrını teslim ettiğimiz hariciyeci ne alıyor" diye sordu. Bir fabrikada şöyle bir alan varmış: "Bir işçi çocuğu için bakıcı aranıyor. Mühendis eşleri tercih olunur." Bu gözyaşartıcı hikayelerin amacı hep işçi haklarına saldırıydı. Hele Prof. Karayalçın'ın "Devlet sermayesi işçiler tarafından sömürülüyor" sözleri acıklı olmaktan öteye gülünçtü.

Demokrasi ve Türkiye

PROFESÖR Karayalçın "Çok konuşan, az üreten bir toplum olduk" diyordu. Konuşmacıların çoğunluğunun fikri "Demokrasi mi, Türkiye mi diye sorulursa biz demokrasiyi feda ederiz" yönündeydi. Oysa böyle bir ikilem yoktu. Böyle bir karşılaştırma bize şu fıkrayı hatırlattı: Karısından ayrılmak isteyen bir adam bir gün gelir ve karısına şöyle der: "Bana karının ölmesini mi istersin yoksa ondan ayrılmaya mı razı olursun diye sorsalar, ben senin ölümüne dayanamam karıcığım onun için senden ayrılmaya karar verdim." İşte boşanmak için iyi bir bahane! AP'lilerin demokrasiyi boşamak için buldukları bahane de bundan pek farklı değil.

1961 Anayasasına saldırı!...

(Baştarafı 1. sayfada)

leştirilerek, bunun yerine yürütmenin sınırsız yetkilerle donatılması istendi.

Halkın özgürlüklerinin ülke için zararlı olduğu belirtilerek "demokrasi mi, Türkiye mi ikilemi ile karşı karşıya kalınırsa demokrasinin feda edilebileceği" öne sürüldü. İşçi haklarının kısıtlanması ve ortadan kaldırılması yönünde konuşmalar yapıldı. Gerekirse İstiklal Mahkemelerinin bile kurulabileceği belirtildi.

Seminerde Anayasayı değiştirme yönündeki girişimlere karşı çıkan konuşmalar da yapıldı. Özellikle Feyzioğlu'nun Anayasa değişikliğine, parlamentonun rolünün kısıtlanmasına, bağımsız yargının ortadan kaldırılmasına karşı çıkan konuşmalar yapması dikkati çekti. Turan Feyzioğlu bu tür tedbir ve değişikliklerin "kaş yapayım derken göz çıkarma" anlamına geleceğini, mezhep kavgalarını, bölünmeyi ve anarşiyi daha da artıracağını belirtti. Yine seminerde kısa bir konuşma yapan Fahrettin Kerim Gökay anarşiye karşı mücadelenin ancak millete güvenerek yürütülebileceğini, karamsar olunmamasını, bu konuda Atatürk'ten örnek almak gerektiğini söyledi. Genel Yayın Yönetmenimiz Oral Çalışlar ise seminerde yaptığı konuşmada Profesör Karayalçın'ın "çok konuşan ve bu yüzden az üreten bir toplum haline geldik" sözlerini eleştirerek, sunları söyledi:

"Bugün ülkemizde sorun konuşamamaktır. Halkımız ve aydınlarımız konuşmaktan çekiniyor. Konuşan anarşidir. Çareyi özgürlükleri kısmakta arayanlar yanılgı içindedirler. Ya Türkiye, ya demokrasi sorusu yanlıştır. Türkiye ya özgür ve birlik içinde olacaktır ya da düşmanlarımızın istediği gibi parçalanacaktır."

Lale Festivaline halk büyük ilgi gösterdi

Her yıl İstanbul Belediyesi tarafından düzenlenen geleneksel Lale Festivali, bu yıl hafta boyu sürecek çeşitli gösterilerle ve kapsamlı bir programla zenginleştirildi.

Emirgan korusunda İstiklal Marşı ile başlayan kutlama töreninde, Belediye Başkanı Aytekin Kotil bir konuşma yaparak, sosyal ve ekonomik bunalımların kentlerde giderek arttığını, yaşam koşullarının ağırlaştığını, belediye olarak halka güçleri ölçüsünde dinlenme ve eğlenme olanakları sağlamayı kaçınılmaz bir görev saydıklarını söyledi.

Daha sonra halk oyunları, eski giysiler geçidi ve Karagöz-Hacivat gösterisi ile tören devam etti. Havanın güzel olmasından da yararlanan halk festivale büyük ilgi gösterdi.

(Fotoğraf: Korhan ATAY)

NİŞAN

Rabia Soydemir ile İsmet Hancıoğlu nişanlandılar.

19.4.1980 İsparta

Nuri Bayar işsizliğin artacağını söyledi

KIRŞEHİR (ÖZEL) KIRŞEHİR'de yapılan ve ortaklarının büyük çoğunluğunu yurt dışında çalışan işçilerin oluşturduğu torbalanmış kireç fabrikası üretime başladı. 80 milyon lira sermayeli olan "Meytaş" Fabrikası, günde 43 bin ton kireç üretecek.

Fabrikanın açılışı töreninde bir konuşma yapan Sanayi ve Teknoloji Bakanı Nuri Bayar, Türkiye'nin kalkınma hızının geçen yıl ilk dafa nüfus artış hızının altında kaldığını, bu yüzden gelecek yıllarda işsizliğin daha da artabileceğini, belirtti.

Sanayi ve Teknoloji Bakanı ile Ticaret Bakanı, hammadde ve finansman yokluğundan üretimleri durmuş olan Türk-Tur Mantar Fabrikası ile Oralsan Matkap Ucu Fabrikasının da yakında tekrar üretime başlayacağını belirttiler.

Merkez DGB, üyelerinin SBF-Der Kongresinde söz verilmeyerek üyelikten çıkarılmalarını kınadı

ANKARA (ÖZEL) MERKEZ DGB yetkilileri yaptıkları açıklamada SBF-Der 7. Kongresinde üyelerine söz hakkı verilmemesini ve ondan sonra da üyelikten çıkarılmalarını kınadı.

Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğrenci Derneği SBF-Der'in 7. Olağan Genel Kurulunda DGB üyesi öğrencilere söz hakkı verilmemiş ve daha sonra da verilen bir önergeyle DGB üyeleri SBF-Der üyeliğinden çıkarılmışlardı.

Merkez DGB Yönetim Kurulu Üyesi Kürşat Yıldız yaptığı açıklamada bu tutumun gençliğin birliğini zadelediğini ve gençlik düşmanı gerici güçlere fırsat verdiğini belirterek şöyle devam etti:

"Okul dernekleri birtakım grupların çiftliği haline getirilerek geniş öğrenci kitlesi de buna alet edilmek istenmektedir. Gençliğin çıkarlarıyla uzaktan yakından ilgisi olmayan konularda yapılan boykotlar, eylemler siyasi prestiji kazanmanın yolu olarak görülmektedir. Böyle tutumlara karşı çıkan DGB üyesi SBF öğrencileri ise gençlik düşmanı bu emellere engel oldukları ve geniş gençlik kitlesinin çıkarlarını savundukları için SBF-Der'den öteden beri çıkarılmak isteniyordu."

Açıklamada mücadeleye devam edileceği ve öğrencilerin haklarının aranacağı da belirtildi.

ODTÜ'de yabancı öğrencilerin harçları 7000 liraya çıkarıldı

ANKARA (ÖZEL) ODTÜ'deki yabancı öğrencilerin kayıt harçlarının 425 liradan 7000 liraya çıkarılması tepkiyle karşılandı.

Yabancı öğrenciler, kendilerinin Türkiye gibi azgelişmiş ülkelerden geldiklerini, bu miktarı ödemelerinin çok güç olduğunu belirttiler.

Devrimci Gençlik Birlikleri Federasyonu da yaptığı açıklamada harçların yükseltilmesinin hatalı olduğunu belirtti. DGBF Genel Başkanı Ali Tablacı yüzde 60'ı Filistinli olan yabancı öğrencilerin az gelişmiş Üçüncü Dünya ülkelerinden geldiklerini, çoğunluğunun yoksul olduğunu belirterek bu kararın hatalı olduğunu söyledi.

Yerli ve yabancı öğrencilerin kayıt harçları arasındaki farklı uygulamanın başka ülkelerde de olduğunu, ancak 14 kat farkın ilk olarak görüldüğünü belirten Tablacı, en yüksek farkın iki katla İngiltere'de uygulandığını açıkladı.

Tablacı açıklamasında harçların yeniden gözden geçirilerek öğrencilerin ödeyebileceği bir miktara düşürülmesini istediklerini de sözlerine ekledi.

200 parasız yatılı öğrenci sokağa atıldı

İZMİR (ÖZEL) İZMİR'in Karabağlar Cumhuriyet Lisesinde okuyan 200 kadar parasız yatılı öğrenci kaldıkları pansiyon kapatılmak suretiyle sokağa atıldı.

Öğrenci pansiyonunu 5 Mayıs tarihine kadar kapattıklarını açıklayan yetkililer, öğrencilerin nerede kalabilecekleri sorusunu da cevapsız bıraktılar. Pansiyonda kalan öğrencilerin başka kalacak yerleri olmadığından memleketlerine döndükleri öğrenildi. Pansiyonun açılma tarihinin 5 Mayıstan sonraya da uzayabileceği belirtiliyor.

Okulların kapanmasına az bir süre kala bakanlığın parasız yatılı öğrencilerin öğrenim yapmasını engellemeye yönelik böyle bir uygulamaya girmesi tepkiyle karşılanıyor.

Milli Eğitim Bakanlığı kısa bir süre önce de aynı okulda okuyan parasız yatılı öğrencilerden 30 kadarını, MHP'lilerin hakimiyet kurdukları okulların bulunduğu illere sürgün etmişti.

TİKP'nin seçmenlere çağrısı

YURTTAŞLAR!

Muhtarlık bölgesi seçmen listeleri bütün köy ve mahalle muhtarlıklarında askıya çıkarılmış bulunuyor. Bu listeler 4 Mayıs 1980 gününe kadar askıda kalacaktır. 21 yaşını dolduran her vatandaş seçmendir. Ancak askı listelerinde yazılı olmayanlar oy kullanamayacaklardır.

Önümüzdeki seçimlere senin öz Partin TİKP de katılacaktır. Bu sebeple oy kullanmamız her zamankinden daha büyük bir önem taşıyor. Seçmen listelerinde yazılı olup olmadığımızı inceleyelim. Listelerde adımız yoksa gerekli itirazı yaparak yazılalım. İtirazlar 4 Mayıs 1980 tarihine kadar ilçe adliyelerinde çalışan İlçe Seçim Kurulu Başkanlarına, başkan yoksa nöbetçi savcıya yapılacaktır. 4 Mayısı geçirirsek 10 Mayısa kadar da itiraz yapmak mümkündür.

İtiraz dilekçemize adımızı, soyadımızı, açık adresimizi yazmayı ve nüfus cüzdanı sureti ile ikametgah belgesi eklemeyi unutmayalım.

Seçmen listelerinde akrabalarımızın, yakınlarımızın, tanıdıklarımızın ve yurttaşlarımızın isimlerine de bakalım. Yazılı olmayanların itiraz etmelerine yardımcı olalım.

TİKP'nin bütün il ve ilçe örgütlerinde seçmen listeleriyle ilgili görevliler bulunmaktadır. Karşılaştığınız her güçlükte örgütlerimiz yardımınıza koşmaya hazırdır.

Türkiye İşçi Köylü Partisi Başkanlık Kurulu

DİLEKÇE ÖRNEĞİ:

.........................İlçe Seçim Kurulu Başkanlığına ilçenin adı.

Özü: Muhtarlık bölgesi askı listesine itirazımdır.

İlçenize bağlı........ Mahallesi......... Sokak..... No'lu evde ikamet etmekteyim. Muhtarlık bölgesi askı listesinde seçmen olarak ismim yazılı değildir. Bu nedenle muhtarlık bölgesi askı listesine itiraz ediyorum. Gereğinin yapılmasını dilerim.

Adres:....................

Saygılarımla,
İsim
İmza

Deliller: 1 Nüfus Cüzdanı S.
2. İkametgah B

Aydınlık
BAYAŞ Basın-Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmeni ORAL ÇALIŞLAR
Yazıişleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S. AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O. GÜRHAN ERTÜR
Ankara Temsilcisi: DOĞAN YURDAKUL
Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu - İstanbul Tel: 26 52 44 – 26 61 78 İdare Tel: 26 54 37
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri
Baskı: İst. GÜNTUR
Dağıtım: GAMEDA
BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8, Kızılay Tel: 25 38 69 ☐ İZMİR: Özgüler İşhanı, 452. Sok. 25/3, Konak Tel: 13 10 90 – 25 25 54 ☐ ADANA: Atatürk Cad.113. Sok. Sefer İşhanı Kat: 3 No:16 Tel: 103 42 ☐ TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 39 00 ☐ DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı, Kat: 3, No: 30, Dörtyol Tel: 3857
YURTDIŞI BÜROLARI
ALMANYA: Burgstr. 78 6 Frankfurt /M 60 Tel: 0611 437 595
FRANSA: 95 Rue de la Jonguiere, 75017 Paris
BELÇİKA: 188 rue Josaphat, 1030 Brüxelles Tel: 64 72 120
İSVEÇ: Gürgün, Duvgrand 5/A, 1 tr. 17236 Sundbyberg, Tel: 08/296 628
HOLLANDA: Bildstr. 53, Utrecht Tel: 31 47 61
İSVİÇRE: Ch. des Cotes I 1020 Renens Tel: 34 21 72
ABONE ÜCRETLERİ
Yurtiçi: 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL.
Yurtdışı: 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL.
NOT: Yurtdışı abone ücretine gönderilen ülkeye göre uçak postası ücreti eklenir.
İLAN TARİFESİ
• Başlık yanı 4000 TL
• 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL
• 8. sayfa st/cm 1000 TL
• Renkli st/cm 1 700 TL
• Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL
• Küçük ilanlar kelimesi 30 TL
22340 - 755

MEHMET SEYDA

ROMANCI GÜNLÜĞÜ

Ümit Kaftancıoğlu

Dün radyoda, saat 13 haberleri. Ümit Kaftancıoğlu'nun adı geçiyor. Hayrola? Evet, onun adı ve tümceyi bağlayan son sözcük: ".. öldürüldü." Ürpertinin ardısıra donup kalma bir an. Tasarlamalar, tasarlayamamalar. Zihinsel bir karışıklık. Gece, televizyonda haber yineleniyor ve bugünkü gazeteler.

On dokuz, yirmi yaşlarında iki katil. Gövdeye saplanmış beş mermi. Yerde boş kovanlar. On iki yaşlarındaki kızının gözleri önünde bir "baba"nın kurşunlanışı. Çocuk onu artık ömrü boyu unutamayacak. "Dur bakalım ahbap!" diye seslenmişler, kurşunlamadan önce. Kız, geri dönüp annesinin boyuna sarılıyor: "Babamı öldürdüler, anne!" "Düşüp bayılmış. Eşi konuştu televizyonda. Bir rastlantı mıydı neydi, görüntüsü titreyip durdu.

Gerçek adı Garip Tatar, Kaftancıoğlu'nun. Gerçek adı da güzel, neden bunu seçmiş bilmem ki.. 1970'de, TRT öykü yarışmasında "büyük ödül" kazanıp birden dikkatleri üzerine çekmişti. Rauf Mutluay, telefonda, "Kaftancıoğlu ile Osman Şahin'in öykülerini okurken Aysel'le ben kendimizi tutamayıp ağladık.." demişti. O, bu başarısını 1972-Karacan Armağanı birincilik ödülünü kazanan "Hakullah"ı ile pekiştirmişti. Toplumuna, insanlara anlatacağı, aktaracağı şeyler olan her sanatçı gibi durmadı, susmadı, gerisi geldi, üstüste yayınlanan yapıtlarıyla yeteneğini herkese ispatladı, kabul ettirdi. Prof. Cavit Orhan Tütengil'in cenaze töreninde -kazara diyelim- dipçiklenmişti. Hemen sonraki Behçet Necatigil'in cenaze töreninde sağlıkça nasıl olduğunu sordumdu. Gülümseyerek, 'Eh, iyiceyim ağabey..'' demişti. TYS'ce İstanbul'da düzenlenen, oldukça da olaylı geçen bir kitap imzalama gününde o da vardı. Dışarda otururken kitabevine girip, kitaplarını topluca imzalayıp vererek, bir sözünü yerine getirdi. Birkaç ay önce telefon etmiş, kimlerden çocuk romanı öyküsü sağlayabileceğini danışmıştı. Abbas Cılga, Sulhi Dölek ilk aklıma gelenlerdi. Celal Özcan'ı zaten o da düşünmüştü. Kitaplarını bastırmakta gecikmedi.

İlk kitabı "Dönemeç"in arka kapağına bakıyorum şimdi. Mutluay'dan alıntı: "Dönemeç, bir köy çocuğu Garip'in direnişinin ve umutlarının yolunda, özlemle yürüyüşünü tatlı bir dille anlatıyor." Alangu'dan alıntı: "Yazar, temasına ve kişilerin yaşam şartlarına uygun düşen sert ve sağlam bir dille anlatımını geliştirmiş. Son yıllarda iyice tıkanıp daralan gerçekçi hikaye anlatımına yeni bir ufuk açıyor. Çoktan deneme aşamasını geçmiş, güçlü bir hikayeci ile karşı karşıyayız."

Çarpana'nın arka kapağında şu satırlar: "Eleştirmenler, yazar için (Türk dilinin engin ve renkli tarlası) yargısında birleşmektedirler."

Bu değerlendirmelere katılıyorum. On yıl içinde hızla yükselip parlayan gerçek bir yeteneğin yaşamını aldılar elinden. Yapıtlarını alamazlar. Ama bu bir avuntu olamaz hiçbirimiz için. Yürekler acılı.'Bu cinayetlerin önü ne zaman alınacak?' diye soracağız durmadan. Yalnızca cezaevlerinden ikide birde ellerini kollarını sallayarak çıkıp giden maşaların değil, bu maşaları tutan ve kullanan ellerin, asıl onların yakalanmasını isteyeceğiz.

Ve gene bugünkü gazetelerde, İçişleri Bakanı Mustafa Gülcügil yanıtlayacak sorumuzu: "Cinayet işleyenleri büyük örgütler gizlediği için yakalayamıyoruz."

Hoppala! Buyrun cenaze namazına...

"Büyük örgütler" dediğine göre, adını koyduğuna göre, o büyük örgütleri de biliyor olmalıdır İçişleri Bakanı. Büyük, anladık, ama hükümetin başedemiyeceği kadar da mı büyük?

"Çocukluk Yılları"yla ilgili anılarına şu sözlerle başlamıştı:

"Çocukluğum koyunlar, kuzular, tavuklar, kediler, köpekler, kurtlar, dağ, soğuk, kıtlık, kış içinde geçmiştir. Açlık, yokluk, yoksulluk, kırk beş yıldır unutamadığım anılarımdır. "Dönemeç" ve "Yelatan' adlı yapıtlarımda genişçe yansır bu acı günler, acı yaşam, korkunç çaba. Hiç bir yazımda a, yapıtımda yeralmayan anılarım arasından seçmeye çalışacağım kimi kırıntıların tazeliği, kokusu kırk beş yıl sonra gene burnumdadır. Çiçek kokar, karanfil kokar, dağ kokar..."

Bu dağ kokusunu, bu çiçek kokusunu, bu karanfil kokusunu bile çok gördüler ona. "İlle kan..." dediler, gözlerini kan bürüyenler, sürekli kan kokusu arayanlar.

Şimdi inanıyorum ki, Ümit Kaftancıoğlu'nun Dönemeç'ini, Hakullah'ını, Çarpana'sını, Tüfekliler'ini, Yelatan'ını, Tek Yatak'ını, Tek Atlı Tekin Olmaz'ını, Köroğlu'sunu çocuklar için yazdığı Kekeme Tavşan'ını, Kan Kardeşim Doru Tay'ı, Dört boynuzlu Koçumuz'u, Hinzır Paşa'sını okuyanlar; TRT'de "Öğretmenler Odası", "Günaydın", "Av Bizim Avlak Bizim", "Dilden Dile", "Beyin Göçü" adlı programlarını izleyenler; ailesi, yakınları, radyo ve gazetelerdeki dostları, arkadaşları denli, onu hiç tanımayanlar, bilmeyenler de yüreklerinde bir yangın duyacaklardır.

Türkiye bir noktaya geldi, dayandı. Hiç kimse "eceliyle" ölmeyecek sanki : Hele ilerici bir aydınsa, etki.. bir yazar ya da düşünürse, halktan yanaysa... gazeteciyse, profesörse, doçentse... özgürlükleri, insanın insanca yaşama haklarını savunuyorsa... (12 Nisan 1980)

Buyrukçu'nun günlüğü için ne dediler?

Düzenleyen: Necati Güngör

Öykücülüğümüzün vazgeçilmez adlarından olan Muzaffer Buyrukçu, yazın çevrelerinin ilgiyle izlediği günlüklerini yarından itibaren Aydınlık okurları için yazacak... Yazarların, gazetecilerin, bilim adamlarının kişisel özelliklerini, insan yanlarını ve bu çevrelerde tartışılan konuları, kavramları, sorunlarını bulacaksınız.

Aşağıda, Buyrukçu'nun günlükleri hakkında yapılan kısa soruşturmamızı sunuyoruz.

Muzaffer Hacıhasancğlu

Muzaffer Buyrukçu'nun günlüklerini eskiden beri izlemekteyim. Buyrukçu bu günlüklerinde kendi kişisel yaşamından çok, yazın çevresini ve bu çevrede bazı kavramlar üzerinde yapılan tartışmaları dile getirmektedir. Buyrukçu bu yazılarla öykü, deneme arasında bir tür tutturmuştur.

Necati Tosuner

Şurada kaç kişiyiz, saklayacak ne var, Buyrukçu'nun günlüğü yayımlansın, tarih-başlığa bir bakar, düşünürüm: O gün birlikte miydik? (Yani, benden söz ediyor mu?)

"Meraklı Turşucu"yu arayanlara söyleyeyim, Laleli'de değildir, -karşınızda. Yok, neyse ki, meraklı turşuculukta beni rahat rahat geçenler hiç eksik olmuyor. Çok rastladım. O günün yazılması gerekli bir gün olduğunu söylerler, kendilerini nasıl anlattığını sorarlar, falan sözlerinin unutulmamasını tembih ederler, değiştirmeye kalkarlar, Buyrukçu da bildiğini okur.

Öykü ve roman yazarlığında ayrıntının değerli birimini yakalayan Buyrukçu, günlüklerde -belki de günlük oldukları içinyer yer "gereksiz" denebilir ayrıntıya kapılır.

Kendisinden harcamaktan kaçınıp "çevre"nin ipliğini pazara çıkarmaya uğraşır.

Bugün "çevre" böyle, bir uzun zaman geçsin bakalım, nasıl olacak? Bu yüzden, yanlışlık yapmaktan titizlikle kaçınması gerekiyor.

Salah Birsel

Ben Buyrukçu'nun günlüklerini çok severim. Anlattığı tipler çok canlıdır. Arada uzattığı da oluyor. Buyrukçu'nun günlükleri ileride büyük bir belge niteliği taşıyabilir. Bu özelliği dışında birer edebiyat yapıtı olarak tatla okunurlar.

Oktay Akbal

Buyrukçu'nun günlüklerini her zaman ilgiyle okurum. Belgesel bir niteliği de var bu yazıların, hele aradan yıllar geçtikten sonra bu belgesellik değeri daha da artacak elbet. Ayrıca bir öykü tadı da var. Sanırım güzelliği de oradan geliyor.

Sami Karaören

Buyrukçu'nun günlükleri ayrı bir tat getirdi. Güncel olayları, günlük yaşamı bir öykü gibi veriyor. Bunların şu yararı da var: Birçok yazarı, gazeteciyi, düşün adamını, sanatçıyı günlük yaşayışları içinde çeşitli özellikleriyle, eğilimleriyle, zaafları, giderek insancıl dedikodularıyla tanıma olanağı buluyoruz. Şunu da belirteyim: Buyrukçu'nun bulunduğu yerde kimse sıradan, basit dedikoduları yapamaz oldu. Geçerli ve gerekli olan insancıl dedikoduları ise, insan her zaman her yerde sürdürebilir. Rahmetli Dr. Galip Ataç bu gerçeği vurgulamak için "bol bol dedikodu yapın" derdi.

Buyrukçu'nun günlüklerinin ileride, yazın ve düşünce tarihi yazanlara ışık tutabileceğini düşünüyorum. Bu türü Buyrukçu kendisi buldu; özgünlüğü içinde sürdürüyor. Ona başarılar dilerim.

PAPİRÜS DERGİSİ YAYINLANDI

Bundan on yıl önce yayımına ara verilen aylık Papirüs dergisi bu kez üç aylık olmak üzere yeniden yayınlandı.

Ozan Cemal Süreya'nın yönettiği Papirüs dergisi bilindiği gibi ilk kez 1960 yılında yayın yaşamına girmiş ve ancak dört sayı çıkabilmişti. 1965 yılında birinci sayıdan başlamak üzere yeniden çıkarılan Papirüs kırk yedi sayı yaşamıştı.

Papirüs'ün "1980 Bahar" sayısında şu yazarlar yer alıyor: Selahattin Hilav, Fethi Naci, Muzaffer Erdost, Dağlarca, İlhan Berk, Mehmet H. Doğan, Cemal Süreya, Ferit Edgü, Özdemir İnce, Sait Maden, Süreya Berfe, Tuncer Uçarol, Ali Yüce, Doğan Yel, Enis Batur, Ragıp Gelencik, Günel Altıntaş, Mehmet Ergüven ve Perihan Mağden.

Öte yandan Papirüs derginin 1966-70 yılları arasında yayımlanmış olan eski sayılarının elli lira karşılığında sağlanabileceği bildiriliyor.

İSTANBUL LALE FESTİVALİ DÜN BAŞLADI

Her yıl yapılmakta olan geleneksel Lale Bayramı şenlikleri dün İstanbul Emirgan korusunda yapılan gösterilerle başladı.

Saat 10.00'da açılışı yapılan Lale Festivalinde kukla, çocuk tiyatrosu ve halk oyunları gösterileri yapıldı. Bugün de 14.00-15.00 arasında halk oyunları, daha sonra armoni müziği konseri ve Şehir Tiyatrolarının "Sakarca" adlı çocuk oyunu sunulacak.

İstanbul Lale Festivali Emirgan korusunda 27 Nisan Pazar günü akşamına kadar her gün benzeri programlarla devam edecek.

Türk Folklor Kurumu çalışmalarına yeniden başladı

Halkbilim alanındaki başarısıyla kendinden söz ettiren bir kurum olan Türk Folklor Kurumu, halk müziği ve halk oyunları çalışmalarına yeniden başladı.

Bir süre önce Milli Eğitim Bakanlığı, Kurumunun çalışmalarını sürdürdüğü İskenderpaşa İlkokulunu elinden almış ve üyelerin çalışmalarının durmasına neden olmuştu.

TFK Yönetim Kurulunun uğraşları sonucu kurumun bu olanağa yeniden kavuştuğu şu günlerde 6 bölgenin halk dansları üzerinde yapılan çalışmalara 500'e yakın elemanın yoğun biçimde katıldığı öğrenildi.

Kırşehirli bakır ustası Mustafa Esen: "Bakırı işlerken çekicin sesi ninni gibidir"

ŞULE ERSÖZLÜ

Mustafa Esen 26 yaşında bir bakır ustası, 15 yaşından beri bakır işlemesiyle uğraşıyor. Ona da ustasından geçmiş bu uğraş. Kırşehir'de bir dükkanı var ustanın. İlk kez geçen yıl Kırşehir'de Ahi Evran'ı anma törenlerinde bir sergi açmış. Geçenlerde de İzmir Turizm Fuarında sergiledi yapıtlarını. Esen'in bakır sinilere işlediği motifler göz nuru, el emeğiyle dopdolu. Hititlerden, Selçuklulardan esinlenerek oluşturduğu motifler kullanmış sanatçı. İşlemelerinde titiz, temiz bir çalışma göze çarpıyor. Özellikle bakırı döverek yaptığı kabartmalar dikkat çekiyor. Geçimini de bakırcılık yoluyla sağlayan Mustafa Esen, sabah 04.00'den, gece 11.00'e değin bıkmadan çalıştığını söylüyor.

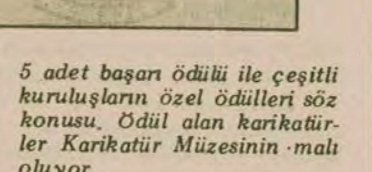
Sanatçı çalışmalarını şöyle anlatıyor: "Sinilerin önce merkezini buluyorum. Sonra kağıtlara hazırladığım motifleri keskiyle bakıra kopye ediyorum. Daha sonra da süslemeleri, en son ise bakırı yüzünden dövmek suretiyle kabartmaları yapıyorum. Basit bir motifi 2 saatte çıkarırım. Ama bazı modeller var, insanla konuşur, bunlar aylarımı alır."

"Çalışırken çekicin sesi ninni gibidir, yanında biri varsa uyur" diyerek bakırı işlemenin güzelliğini belirten Esen, bakır işleme sanatı yoluyla eski Türk motiflerinin geliştirilebileceğini söylüyor.

Tek geçim kaynağının bu iş olduğunu belirten bakır ustası, "Benim bir başka yerden gelirim olsa eski Türk mimarisinde kullanılan motif ve oymaları rahatlıkla bakıra işleyebilirim." diyor. Bakır işlemenin önemine ise şöyle değiniyor sanatçı: "Bakır işlemek, Türk el sanatlarını yaşatma ve tanıtma açısından önemlidir. Ne yazık ki toplumumuzda buna gereken önem verilmemektedir. Bu işi yapan sanatkarların da elinden tutulmamaktadır."

7. Uluslararası Nasreddin Hoca Karikatür Yarışması koşulları belirlendi

Akşehir'de 1973'den beri yapılmakta olan Nasreddin Hoca Karikatür Yarışmasının yedincisi bu yıl 5-7 Temmuz arasında gerçekleştirilecek.

İlk yıl ulusal çapta ve gençler arası düzeyde yapılan, 1974'den itibaren uluslararası hale gelen yarışma, Karikatürcüler Derneği ve Akşehir Nasreddin Hoca Turizm Derneği tarafından düzenleniyor.

7. Uluslararası Nasreddin Hoca Şenliği çerçevesinde düzenlenen karikatür yarışmasının koşulları şöyle belirlendi: Yarışma tüm dünya karikatürcülerine açık olup daha önce ödül almamış eserler katılabilir. Konu sınırlandırması bulunmayan yarışmaya ancak bir karikatürle katılmak olası. Yarışma sonunda büyük ödül olarak altın plaket ve 15.000 lira veriliyor. Ayrıca 5 adet başarı ödülü ile çeşitli kuruluşların özel ödülleri söz konusu. Ödül alan karikatürler Karikatür Müzesinin malı oluyor.

Yarışmaya katılmak isteyenlerin eserlerini en geç 15 Haziran tarihine kadar (Karikatürcüler Derneği, Karikatür Müzesi, Meşrutiyet cad. 88, Tepebaşı -İst.) adresine göndermeleri gerekiyor.

günün sanat olayları

Gösteri

- İSTANBUL Sinema-Televizyon Enstitüsünde bugün iki Hint filmi sunuluyor. 14.00'de FİLİZ (1974), 16.30'da GECENİN SONU (1975).
- İSTANBUL, Tünel Kültür-Sanat Evinde, 18.30'da üç belgesel film sunuluyor. Leonardo Da Vinci'nin karakalem çalışmaları, British Museum'daki eski Yunan heykelleri, Anthony Grass ve baskı sanatı üzerine belgeseller.
- İSTANBUL İtalyan Kültür Merkezinde bugün 17.15 ve 19.30 seanslarında Sergi Corbucei'nin yönettiği "Toto, Peppino ve Tatlı Hayat" filmi var. Toto, Peppino de Filippo'nun başrollerini paylaştığı film, Fellini'nin ünlü "Tatlı Hayat"ının parodisi niteliğinde.

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

HAFTANIN FİLMLERİ

22 Nisan Salı

Şehirde Eğlence

Yönetmenliğini Gene Kelly, Stanley Donen'in yaptığı ve başlıca rollerini Frank Sinatra, Gene Kelly'nin paylaştıkları tipik bir Frank Sinatra filmi.

25 Nisan Cuma

Sevgili Dayım

Yönetmenliğini Zeki Ökten'in yaptığı filmde Tarık Akan-Hale Soygazi ikilisi oynuyor.

27 Nisan Pazar

Japonya Macerası

Japon işi bir film. Yönetmenliğini Alex March'ın yaptığı filmde konuşan, yürüyen bir kukla yapan profesörün başına gelmedik kalmaz.

Haftadan seçmeler

21 Nisan Salı

18.50 Egemenlik ulusundur

Programda Millet Meclisi tanıtılacak. Kuruluşundan beri birinci, ikinci ve günümüzün ? Millet Meclisi. ve Parlamentonun önemi anlatılıyor.

19.15 Stüdyo I

Yararlı bilgilerin de yeraldığı magazin eğlence programında yine üç konuk sanatçı var.

23 Nisan Çarşamba

Bayram programında çocuk şenliği de yer alıyor. Saat 19.15'de Profesör Doktor Bülent Daver, Prof. Doktor Halil Cin, Doçent Doktor Mehmet Sağlam Ulusal Egemenlik adlı yapımda Millet Meclisi ve ulusal egemenlik ilkesinin anlam ve işlerliğini değerlendirecekler.

20.40 Tatlı Çarşamba

Eğer yine bir değişiklik olmazsa bu kez Tatlı Çarşambayı izleyebileceğiz.

22.15 Avrupa Kupalarında yarı final 2. karşılaşması yayınlanacak

20.50 İnsanlar Yaşadıkça

James Jones'un savaştaki insanlarla ilgili anıtsal üç romanından ilkini TV filmi olarak izleyeceğiz. 4 Bölümlük dizide Natalie Wood, William Devane rol aldılar. Dizi dört gün peşpese yayınlanacak.

24 Nisan Perşembe

22.00 Avrupa Kupalarından maç özetleri

22.20 Basın toplantısı

Bu kez ekranda Erbakan var.

25 Nisan Cuma

20.40 İnsanlar Yaşadıkçanın ikinci bölümü

26 Nisan Cumartesi

17.05 Çocuklar için özel eğlence programı

22.40 İnsanlar Yaşadıkça'nın 3. bölümü

27 Nisan Pazar

20.45 Dallas

Dizinin "İntikam Rüzgarları" adlı 4. bölümü yayınlanacak.

21.35 Türkiyem

Yarışma programının bugünkü bölümü Doğu Anadolu bölgesi üzerine

20.40 İnsanlar Yaşadıkça'nın 4. ve son bölümü

Dört bölümde izleyeceğimiz yeni dizi İnsanlar Yaşadıkça'da ünlü artist Natalie Wood başrolde oynuyor.

MEHMET SEYDA/Roman

ÜŞÜTÜKLER 20

«Satılan mal geri alınmaz»

Mister H'Amshaur pazarlığa otururken:

—Küçük, teknik bir değişiklik..-diyordu. Size önemsiz gelebilir, ama bundan sonra dağların, tepelerin arkasını görmeniz mümkündür. Düşünmek gerek; karşısı duvarmış, bayırmış, çayırmış, vız gelecek. Görülmek istenen her şey tabak gibi görünecek.

—Mister H'Amshaur, ben Mexico'dan dürbünü ayarlayıp Everest tepesine baksam, acaba tepede gezinen karıncayı görebilecek miyim?

—Karıncayı göremezsiniz tabii, tepe karla kaplı. Ama maymunla insan arası kardan adamı görebilirsiniz.

—Peki Mister H'Amshaur, anlamak isterim, dürbünü satın alsak, cepheye yerleştirsek, hep düşmana bakılmaz, çevirip generalin evine baksak ne görürüz?

—Çok şey. Ama bu, ne de olsa, generaline göre değişen bir şeydir.

—Mükemmel. Ben kendi payıma alıyorum bir tane!

Böyle böyle alıyorlardı. Gidiyordu birer ikişer. Ancak, bir aralık, dürbünler geri gelmeye başladı. Satışlar adamakıllı yavaşladı. Yakınmalar çoğaldı:

—Bunu size geri vermek istiyorum Mister H'Amshaur.

—Niçin?

—İşime yaramadı.

—Nasıl yaramaz?

—Aslında çok yaradı, ama insan her şeyi apaçık gördükçe, en yakın dostuyla gırtlak gırtlağa gelmemek için kendini güç tutuyor. Bu bakımdan, dürbün pek işe yaramıyor. Eşiniz, kızkardeşiniz ya da kızınızla, salonunuza aldığınız bir keratanın kaynatmaya kalkışmasını ve kiminde başarı sağladığını görmek herhalde hoş değil. Mide bulandırır; yürek daraltır bir durum bu. Bir şey daha; karşıdaki düşman zayıfsa, kıyıya ona göre asker çıkarmak gerekirken, bizim, kıyıya çok sayıda asker ve top tüfek çıkarmamız gerekiyor ki, sattığınız dürbün bunu engelliyor.

—Niçin engellesin?

—Yüksek devlet politikası gereği istenir ki, çok mermi yakılsın ve çok insan gitsin!

—Haa, anladım. Burası Nigaraguaparama. Biz, sizin gibi tüketimi en yüksek ülkeyi anlamakta güçlük çekmeye yükümlüyüz. Bizde radyo, buzdolabı gibi şeyler üstüste onarım, ayakkabılar birkaç kez pençe görür. Sizde, en küçük bozuklukta çöplüğe atılır ve ayakkabıyı pençeletmektense, yalınayak başı kabak gezilir.

—Aşkolsun Mister H'Amshaur, iyi bildiniz. Tam üstüne bastınız. Şimdi, dürbünün geri alınmasına gelelim..

—Bence gelmeyelim dostum, gelmeyelim. Holding'den çıkarken okumuşsunuzdur, duvarda yazar: Satılan mal geri alınmaz.

—Ben parasını geri almak istemiyorum ki Mister H'Amshaur. Onu parasız geri vereceğim. Yeter ki, gözüm dürbünü ve dürbünün gösterdiklerini görmesin!

—Haa.. o zaman bir şartla olur.

—Şartınız nedir?

—Bunu ikimizden başkası bilmeyecek.

—Kabul! dedi alıcı. Benim de bir şartım var.

—Sizinki nedir?

—Evime ve işime sizin dürbünle bakılmayacağına değgin bana namus sözü verin!

—Üzülmeyin, dedi Mister H'Amshaur, *"biz keyfimize ve dümenimize bakıyoruz, evinize bakmayız."*

Anlaşma imzalandı. Daha bunun gibi yüzlerce, binlerce anlaşma imzalandı. Yeni stok mağazaları kuruldu. En sonunda, Mister H'Amshaur'un *"Küçük teknik bir değişiklik"* dediği tılsımlı mercek dürbünlerden söküldü çıkarıldı. Uzağı görmesin, arkayı görmesin, beş on metre ötesini görse yeterdi.

Bu bulgu da Mister H'Amshaur'undu. Yönetim Kurulu toplantısında:

(DEVAM EDECEK)

Aydınlık
Kurucusu ŞEFİK HÜSNÜ Kuruluş yılı 1921
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

12 Mart öncesi gençlik mücadelesi ve saptırma çabaları

NURHAK'TAN KIZILDERE'YE 12 MART EYLEMCİLERİ ANLATIYOR ikinci bölüm 6

● 1970 yılındaki dağınıklık, Dev-Genç içinde çok sayıda hizip çelişmesine yol açmıştı 1968'lerde İstanbul gençliğinin mücadelesi önüne set çekmek isteyen FKF yöneticileri, kendilerine karşı çıkanları da "Araştırma Grupları" içinde örgütlemişlerdi

10 Kasım 1969 günü İstanbul'da yapılan yürüyüş sırasında devrimci gençler İşçi Köylü satarken.

Küçük bir grup nasıl kurulur?

GENÇLİK içinda maceracı küçük gruplar nasıl doğdu? Bu sorunun cevabı, 12 Mart dizimizin 3. bölümünden itibaren ele alacağımız THKP—C, THKO gibi örgütlerin kuruluş ve çöküş sürecini aydınlatmak bakımından çok önemlidir. Maceracı eğilimlerin, AP hükümetinin baskıları ve kışkırtıcı ajan politikasıyla birlikte geliştiğini örneklerle açıkladık. Ancak gençliğin, bölünmesi ve bir kargaşaya yuvarlanmasında sol içindeki birçok hatanın payı yok muydu? İlkay Demir, yaşadığı dönemden kesitler sunuyor:

"Biz de birşey yapmıyoruz"

İSTANBUL Üniversitesi Tıp Fakültesinde 1966'dan beri okuyordum. Sınıf arkadaşlarım arasında birçok devrimci genç vardı. Derslerde, laboratuvarlarda, ders aralarında sürekli ve canlı tartışmalar yapılırdı. Herkes mücadele etmek bir şeyler yapmak istiyor, ama bunun yolunu bulamıyordu. TİP'in etkisindeki Fikir Kulübü üyeleri ise iki adım ötelerindeki bu devrimci gençlerden habersiz, kendi içlerine kapanmış, sözde mücadele veriyorlardı. 1968'de sora sora bulduğum bir Fikir Kulübü üyesine, çalışmalara katılmak istediğimi söylemiştim ve bana 'Biz de bir şey yapmıyoruz zaten' demişti. 68'lere gelindiğinde TİP yönetimindeki Fikir Kulübünün durumu buydu. Bunlar üniversitedeki gençlik hareketine karşı tavır aldılar. Mücadeleyi bastırmaya çalıştılar, ama güçleri yetmedi. Tıp Fakültesinde ilk defa yapılan bir forumda, Fikir Kulübünden sadece Ömer Güven gençliğin yanında tavır aldı, ötekiler karşı çıktı. Foruma katılan Tıplıların çoğu mücadele yanında tavır alınca onlar da silinip gitti. O yaz Amerikan 6. Filosuna karşı mücadeleyi de engellemek, gençliğin önünde barikatlar kurmak istediler. Ancak gençliğin mücadelesi bu barikatları yıkarak gelişti."

● Bazı gençler, eylemlerde soğukkanlılıklarını geliştirmek için parasız seyahat etmek, yenilen yemeğin parasını ödemeden uzaklaşmak gibi yöntemler uyguluyordu

Araştırma grupları

TİP yönetiminin gençliğin mücadelesini engelleme tutumları dernekçilik yöntemleriyle sürüp gidiyordu. Bu konuda İlkay Demir şöyle diyor:

"FKF İstanbul Sekreteri o sırada Veysi Sarısözen'di. (Şimdi Doğu Berlin TKP'sinin şeflerinden) Veysi, daha sonra bir sarhoş gününde itiraf etti. Bakmışlar ki yasaklara devam ederlerse bir günde çökecekler, bunun üzerine gençliği ustalıkla kanalize etmeye başlamışlar. Kitap okuma eskiden yasaklanırmış, bu sefer sözde teşvik edilmeye ve "araştırma grupları" kurulmaya başlandı. Bu gruplara katılanların çoğu, gerçekleri araştırmak isteyenlerdi ve aramızda Veysi'nin adamları da vardı."

TİP yönetiminin etkisinin yok olmasından sonra sağlıklı bir şekilde gelişmeye devam eden gençlik hareketi, 1970'lere gelindiğinde yine öndersiz kalmıştı. Özellikle İstanbul'da FKF yönetimine karşı alternatif olarak gelişen DÖB (Devrimci Öğrenci Birliği) mücadeleden yana tutumuna rağmen kitleden kopuk kalmış ve gençliği birleştirememişti. İlkay Demir 1970 yılının ikinci yarısını şöyle anlatıyor:

"15-16 Haziran işçi ayaklanmasının ardından ilan edilen sıkıyönetim Dev-Genç'in maceracı unsurlarını bir anda toz etti. Hepsi Ankara'ya filan kaçtılar. Biz harekete dışardan katılıp yürüyüşleri 'yönlendirmeye' çalışıyorduk. İTÜ Gümüşsuyu Öğrenci Birliği merkezdi. Oraya telefon ediyorduk. Polis tabii telefonu dinliyormuş, banda alıyormuş. Sıkıyönetimde telefonda adı geçenler tutuklandı veya kaçak hale geldi. Çoğumuz aranıyorduk. Biz İstanbul'da kalıp işçi mücadelelerinden dersler çıkartıp işçiler arasında örgütlenmeyi savunduk. Sert mücadelelerden sonra, bizim kalmamıza göz yumdular ve kendileri çekip gittiler.

İstanbul Üniversitesinin kapısında duvarı siper alarak ateş eden sağdaki kişi o sırada 'Dayı" Veysel adıyla tanınıyordu. Hemen her olayda elinde silahıyla en önde görülen Veysel'i daha sonra Dev-Genç yöneticileri polis olduğu şüphesiyle sorguya çekeceklerdi.

"O yaz İstanbul'un bütün önemli semtlerinde işçi çalışmaları örgütlendi ve yürütüldü. Aslında çok yetersiz, amatörce genel bir siyaseti olmayan çalışmalardı bunlar. İşçilerin sıkıyönetime karşı yürüttüğü mücadeleyi birleştirmeye çalışıyorduk. Kurtuluş gazetesi ise "Sıkıyönetim tarafsız kalmalıdır" manşetini atıyordu. Biz bu gazeteyi dağıtmayı reddettik."

Boş çalışmalar

DENİZ Sağmalcılarda hapisteydi. Ancak o grup bu çalışmalara ilgisizdi. Dağa çıkma hazırlıkları içindeydiler.

"Mustafa Gürkan'lar da bu çalışmaya karşıydılar. Gürkan bir sol cunta olacağını, sağ tepki başlayınca da sol cuntacıların bizlerle birlikte dağa çıkacaklarını söylüyordu. 'Boş' çalışmalarımıza karşı çıkıyordu. Mihri Belli ve gençlik içindeki taraftarları bize kesinlikte karşıydılar.

"Biz ise karanlıklar içinde el yordamıyla yol almaya çalışıyorduk. Siyasi bir çizgi ve örgütlenmemiz yoktu. Ne cesaretle ileri atılıp Mihri Belli grubuna karşı bir mücadele başlatabiliyorduk, ne de onların çalışmaları durdurma talimatına uyuyorduk. Yaz sonu geldiğinde de manen çöktük. Saldırılar karşısında bir adım atamaz hale gelmiştik.

"Bu arada Proteleter Devrimci Aydınlık'ın Mihri Belli'ye karşı yürüttüğü ideolojik mücadelenin bir çok noktada haklı olduğunu görüyor ancak ideolojik savaş açacak cesaretimiz ve gücümüz olmadığından iyice sarsılıyorduk. PDA'lı arkadaşlarla bağımız hiç yoktu. Aydınlık ve İşçi Köylü'yü az okuyorduk. Onlara katılmak aklımızdan bile geçmedi. Oysa o dönemde PDA'nın hiç bir siyasetine karsı değil, hatta yakındık.

"Sonbaharda sıkıyönetim kalkınca, Ankara'ya vb. gidenler geri döndüler. Herkes bu sefer İstanbul'da yapılan çalışmaları kendi amacı için istismar etmeye çalışıyordu..."

Küçük bir grup nasıl kuruldu

İSTANBUL'da 1970 yazında örneğin Devlet Güzel Sanatlar Akademisinde okuyan devrimci gençler, 15-16 Haziran işçi mücadelesi sonucu, bir yandan işçiler arasında çalışmaya yönelirken, öbür yandan da Castro -Che Guevara çizgisinin, Latin Amerika şehir ve kent gerillacılığının çizgisi hakim duruma geliyordu. Gençler, tek yol olarak bunu görüyorlardı.

"Kitleden kopan Dev-Genç'in bir avuç önder kadrosu içinde, daha sonra çeşitli örgütleri ortaya çıkartacak klik çatışmalarının ve tartışmaların kızışması, işçiler arasında sürdürülen çalışmaya da son veriyordu.

"Gerillacılık eğilimi hız kazandı. İstanbul'daki bir grup, silahlı mücadeleyi gerçekten yürütecek, samimi Dev-Genç liderleri aradı. Cihan Alptekin, kendileriyle yaptığı görüşmede açık silahlı mücadeleye hazır olmalarını söylemiş, onlarla bir yakınlaşma kurmuştu.

"5 kişi toplandılar. Karar aldılar. Ayrı bir grup oluşturacaklar. Eylemlere başlayacaklar. İlerde bu gruba katılacaklardı. Amaç gerilla mücadelesine hazırlanmaktı. Laf yerine iş yapacaklardı. Bir ev tuttular. Silah ve bol mermi buldular. Dinamit bulabilecekleri, soyacakları yerleri tespite başladılar. Bomba atılacak yerleri belirlediler. Cihan Alptekin bu grubu kendilerine, yani THKO'ya bağlamaya çalışıyor, grubun Mihri Belli hakkındaki eleştirilerine de 'Siz Mihri'ye bakmayın onunla konuştuk, biz dağa çıkınca bizi destekleyecek' diyordu.

"Grup, bu arada, Ankara Siyasal Bilgiler baskınını protesto etmek için Zincirlikuyu'daki TUSLOG binasına büyük beşli dinamit attı."

"İstanbul bombalanıyor"

NECATİ Sağır anlatıyor: "Bu grup, artık eylemlere başlamıştı. Bir keresinde İstanbul'un 10 yerinde bomba patlattı. Hürriyet gazetesi o zaman 'İstanbul bombalanıyor' şeklinde başlık atmıştı. İTÜ'den Zeki Erginbay da bu grupla beraberdi. Gazetelere telefon açıldı ve bu eylemleri Kanlı Pazar'ın yıldönümü dolayısıyla THKÖ'nun yaptığı bildirildi."

"Bombalama olayları ile birlikte, THKÖ (Türkiye Halk Kurtuluş Örgütü) grubunun İstanbul'da itibarı arttı! THKO'lular, özellikle Cihan Alptekin, peşlerine düşmüştü. Ancak onlar Mihri'ye karşı çıkmadıkları için anlaşma olamıyordu.

"Bu arada Mihricilerle, kent gerillacılığına başlayan grup arasında karşılıklı çatışma da başlamıştı. Mihriciler THKÖ grubunun evlerini basıyor eşyaları talan ediyorlardı. Bir keresinde üç silahlarına el koydular. Satıp, parasıyla da şarap içtiler."

Gerillaya (!) hazırlık

YAHŞİ Karamolla anlatıyor: "Dev-Genç içindeki gruplardan birine katılmak istiyorduk. Bu amaçla Ankara'ya gittik. Mahirlerle Deniz'le görüşecektik. Ankara'da Yusuf Küpeli ile konuştuk. Bize gerilladan yana olduğunu, Mihri'nin cuntacı ve revizyonist olduğunu, Deniz Gezmişlerin ise fokocu, kendilerinin ise proletarya partisi önderliğinde gerilladan yana olduğunu söyledi. Deniz yoktu. O gruptan Rıfkı Ertuğrul'la görüştük. O da bize, diğerlerinin hepsinin geveze olduğunu, kendilerinin ise kır gerilla savaşına yakında başlayacaklarını anlattı.

"O sıralar THKÖ mensupları gerillaya hazırlık olsun diye, şunları yapıyordu: Spor, fizik eğitimi, koşu, kötü şartlarda yaşama antrenmanları,(evleri olduğu halde okulda sıra üzerlerinde yatıyorlardı) soğukkanlılığı geliştirme. Örneğin yemek yedikleri yerlerden para vermeden kaçmak, vapurda biletsiz seyahat.

"Bu arada silah talimleri yapıyor, dolu silahla yatmayı ilke ediniyor, silahı hızla söküp takma talimleri yapıyorlardı. Daha sonra, THKP-C'ye katıldılar."

Yarın: Toros kampı

1969 hareketlerinde en öne görünen öğrenci liderlerinden Deniz Gezmiş sık sık Cumhuriyet Savcılığınca sorguya çekiliyordu. Bu sorgular sorgulamalardan birinde Deniz Gezmiş, Bozkurt Nehoğlu (ortada) ve Selahattin Okur (solda) görülüyor.

İstanbul-Ankara Yürüyüşü. İTÜ Talebe Birliği Başkanı Hasan Yalçın (soldan ikinci), İTÜTO Talebe Birliği Başkanı Taner Çakıroğlu (soldan üçüncü), Yıldız Mühendislik Yüksek Okulu Talebe Birliği B...kanı Sait Bülbül 1967 yılında İstanbul-Ankara arasında yapılan "Özel Okulların Devletleştirilmesi" yürüyüşünün sonunda Ankara'ya girerlerken...

açıkça — DOĞAN YURDAKUL

Anarşiye kaşık

Söylenen kocaman laflara bakılırsa, anarşi önlendi önlenecek.

Ama, "Ayinesi iştir kişinin, lafa bakılmaz" sözünün doğruluğuna inanıyorsanız, bir şeyin önlendiği, önleneceği yok. Çünkü "önledik" diyenlerin önlemeye niyeti yok.

Hükümet partisinin İstanbul İl Teşkilatı MHP ile al takke, ver külah.

Milli Eğitim Bakanlığına sokulmuş olan komandolar kazan kaldırıyor. "Bakanlıktaki karakola getirilen yeni polislerden memnun değiliz, rahat rahat çalışmamıza engel çıkartıyorlar, 400 kişi istifa edeceğiz" diye dilekçe veriyorlar.

Her taraftan MHP'nin AP'ye dayanarak terörü artırdığının örnekleri yağıyor.

Hepsinden vazgeçtik. Mecliste Sıkıyönetim oylaması günü İçişleri Bakanına vekalet eden Devlet Bakanı Orhan Eren'i dinliyoruz.

"... 3061 olay meydana gelmiştir. Bu olayların yüzde 47'si Sıkıyönetim s...ları ile ilgili olup henüz tarafları açığa kavuşmamıştır. Yüzde 45'i ise eylemci soldan, yüzde 8'i ise diğerlerinden kaynaklanmıştır. Bu durumda meselenin ağırlık noktasını yüzde 45'lik nispetle, eylemci solun teşkil ettiğinden tereddüt yoktur."

Verdiği yüzdelerin oranlarını tartışacak değilim. İstatistik denilen bilim, artık isteyenin elinde istediği gibi kullandığı bir araç haline geldi.

Bizim itirazımız şu "diğerleri" lafına.

".... Yüzde 8'i ise diğerlerinden kaynaklanmıştır..."

Bu "diğerleri" neyin nesi? Bunun hiç mi adı yok? Yoksa hükümet bunun adını koymaktan mı çekiniyor

Bu "diğerleri" olan yüzde 8, Ümit Kaftancıoğlu'nu öldürenler mi? Necdet Bulut'un geçenlerde yakalanan katili mi? Yoksa hapishanelerin altını köstebek yuvasına çevirtip kaçıranlar mı?

Uğur Mumcu'nun yazdığı gibi Yahya ve Hacı Ali Demirel mi "diğerleri"?

Sakın Adnan Kaşıkçı olmasın? Bugünlerde en fazla konuşulanlardan biri.

Öyle ya, uluslararası silah komisyoncusu olduğuna göre onun da anarşi ile bir ilgisi olabilir. Özal, özel uçağında altın küvetli banyo olduğuna göre de pekala adı söylenmeyip, "diğerleri" sınıfına sokulabilir.

Adnan Kaşıkçı.

Kimsenin yazmadığı bir marifetini de biz anlatalım.

Silah tüccarı değil mi? Suriye Genelkurmay Başkanı ve Savunma Bakanı Mustafa Talman'a Avrupa'dan aldığı silahları satmaya kalkışmış. Komisyon olarak da Talman'ın kızını istemiş. Olay ortaya çıkıp Kaşıkçı'nın ticarete, haremini zenginleştirme isteği karışınca Arap basını ayağa kalkmış. Böylece Suriye'nin Avrupa'dan silah alma işi de yatmış.

Kaşıkçı gitti ama, herkesin kafasında da soru kaldı: Bu adam Türkiye'ye niçin geldi? Demirel ile ne konuştu? Yine ne dolaplar döndü?

Ciddiyetsiz yorumlayanlara sorarsanız derdimiz petrol.

Ajda Pekkan'ın petrolü mü? Onu istemeye mi gelmiş?

Yok canım, adamın haremi zengin dedik ya. Bu Kaşıkçı, Suudi Arabistan'ın petrol satıcısı. Demirel onun için çağırmış, şu Matthöfer'in

(Devamı Sa. 6 Sü. 1)

Televizyonda bugün

17.00 BÖLGESEL HABERLER

17.05 AKŞAMA DOĞRU

18.00 HABERLER

18.05 SINAVA DOĞRU

Programın bu bölümünde matematik ve biyoloji dersleri yer alıyor. Matematik dersinde geometri II, Biyoloji dersinde ise evrimle ilgili görüşler işleniyor.

18.50 GÜLE OYNAYA

19.20 ÖNCE SAĞLIK

19.50 UYKUDAN ÖNCE

20.00 HABERLER

20.40 MİNİK BALE

Programda Giselle'nin "I. Perde Solo"sunu dansçı Fahrettin Güven sergileyecek.

20.50 FORSYTE EFSANESİ

Sürekli filmin bugün yayınlanacak olan 4. bölümünde, aradan yıllar geçmiş, Joe Forsyte'ın kızı Cun büyümüştür.

21.40 TÜRK HALK MÜZİĞİ

Teoman Tarhan'ın hazırladığı programda sanatçı Melek Tan şu türküleri okuyacak "Yine dertli inliyorsun", "Her sabah her sabah", "Gül yüzlü sevdiğim", "Biner faytona gider seyrana", "Kurban olam ben o kaşı karaya", "Bu hal ne haldir".

22.05 SPOR

Haftanın spor olaylarından özetler verilecek

22.50 HABERLER